

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1990-1991

21 NOVEMBER 1990

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het voorliggend ontwerp van oprichtingsdecreet betreffende de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, in het kort VITO, dient de noodzakelijke wettelijke basis te verschaffen om de over te dragen taken, goederen en personeel van het Studiecentrum voor Kernenergie onder te brengen in een Instelling, die afhangt van het Vlaamse Gewest.

Historiek

Het onderzoekscentrum werd als v.z.w. “Studiecentrum voor Toepassingen van Kernenergie” ,afgekort (STK) opgericht bij onderhandse notariële akte en de statuten van 9 april 1952 werden bekendgemaakt in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 19 april 1952.

Bij onderhandse akte van 29 mei 1957 werd de vzw “Studiecentrum voor Toepassingen van Kernenergie” omgevormd tot een instelling van openbaar nut overeenkomstig de wet van 27 juni 1921 en de naam werd veranderd in “Studiecentrum voor Kernenergie” (SCK). Deze akte voorzag tevens in de transfer van het personeel, de onroerende goederen, de taken, de rechten en de verplichtingen. De oprichting van deze instelling werd goedgekeurd bij het koninklijk besluit van 23 juli 1957 en de statuten werden bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 28 juli 1957.

In uitvoering van de beslissingen van het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid van 15 februari 1962, werden hogervermelde statuten aangepast en werd het toezicht van de Belgische staat geregeld door een overeenkomst. Deze

overeenkomst tussen de Belgische staat en het Studiecentrum voor Kernenergie werd op 1 februari 1963 afgesloten door de bevoegde minister van Economische Zaken en Energie en de raad van bestuur van het Studiecentrum voor Kernenergie. De gewijzigde statuten werden in het Belgisch Staatsblad van 28 maart 1963 bekendgemaakt en ze werden goedgekeurd bij koninklijk besluit van 7 maart 1963.

Het Centrum werd opgericht met als statutaire taak het ondernemen van alle navorsingen in verband met de toepassingen van de kernenergie, almede het bevorderen en aanmoedigen van de wetenschappelijke en technische studie van dergelijke toepassingen.

Voor de promotie van de kernenergie heeft de overheid vanaf 1952 belangrijke middelen geïnvesteerd in infrastructuur en installaties en heeft via jaarlijkse dotaties het overgrote deel van de werkingskosten gefinancierd. Deze middelen werden in de periode 1952-1977 aangewend voor zeer ambitieuze programma's, onder meer

- de bouw van de reactoren BR1, BR2 en BR3 ;
- de ontwikkeling van nieuwe reactorconfiguraties (Venus, BR3) ;
- de ontwikkeling van Plutonium-splijtstof ;
- de bestralingen in BR2 ;
- de productie en commercialisering van isotopen ;
- de opwerking van splijtstof ;
- specifieke aspecten m.b.t. de ontwikkeling van snelle reactoren ;
- de productie van Actinium/Thorium ;
- de laboratoria LHMA ;
- de verwerking en de berging van radioactief afval.

Deze programma's werden uitgevoerd in afspraak met de bevoegde overheidsinstanties en in samenwerking met industriële en buitenlandse instellingen.

Herstructureringen

De problematiek rond de herstructurering van het nucleair onderzoek in het algemeen en van de besteding van de publieke fondsen aan nucleaire R&D werd reeds vanaf 1970 aan de orde gesteld. Het statutair doel van het Centrum werd derhalve verruimd naar de onderzoeken op het gebied van de speerpunt-technologie. Door deze statutenwijziging, die op 17 september 1970 in het staatsblad werd gepubliceerd, kon het Centrum ook taken buiten de nucleaire invloedssfeer starten. Deze diversificatie werd en wordt echter statutair belemmerd en beperkt door artikel 4 van de statuten, waarbij uitdrukkelijk gesteld wordt dat onderzoeken in het kader van speerpunttechnologie de normale afwikkeling van de nucleaire taken niet mag belemmeren. Deze bepaling verklaart de vaststelling dat het niet-nucleair onderzoek voornamelijk als aanvullend onderzoek van het nucleair onderzoek werd beschouwd.

Zowel op nationaal als op internationaal vlak zijn er een reeks factoren en evoluties aan te duiden, die de prioriteit voor het nucleair onderzoek meer en meer in vraag stellen ; het betreft inzonderheid :

- het bereiken van een maturiteit in de ontwikkeling van nucleaire R&D, waardoor het ontwikkelingswerk routinematig wordt. De nucleaire energieproductie stagneert ;
- de energiecrisis, die noopt tot ontwikkelingen in nieuwe energievormen en -toepassingen en tot ontwikkelingen in REG technologieën ;

- de beginnende bewustwording van de milieucrisis en de toenemende verontrusting over de niet beheersbare nucleaire afvalproblematiek, de stralingsrisico's en de nucleaire bewapeningswedloop ;

- de toenemende problemen rond de maatschappelijke aanvaarding van overheidssteun voor kernenergie, met vraag voor meer aandacht voor veiligheid (na Three Miles Island en Tsjernobyl), afvalbeheer en stralingsbescherming ;

- de doorbraak en de ontwikkeling van nieuwe basistechnologieën en technologie toepassingen inzake micro- electronica, biotechnologie, nieuwe materialen en lasertechnologieën ;

- en tenslotte de economische crisis en de sanering van de openbare financiën, die ook in België tot een selectievere besteding van de publieke fondsen noodzakten.

Deze ontwikkelingen, die hebben geleid tot een herdefiniëring van de missie van het SCK, werden evenwel niet door het Centrum geconcretiseerd in haar onderzoeksprogramma's. Door de voogdij-overheid werd reeds vanaf het begin van de jaren 70 aan het SCK gevraagd haar dotatiebesteding te heroriënteren naar diversificatietoepassingen. Op 15 juni 1979 gaf de voogdijminister aan het SCK de formele opdracht de programma's te herstructureren naar 1/3 nucleair onderzoek, 1/3 R&D in energietoepassingen en 1/3 technologisch onderzoek. Door de bestuursorganen van het Centrum werd op 1 augustus 1979 een eerste fase van diversificatieplan voorgelegd ,waarbij vanaf 1981 37% van de toelagen naar niet-nucleaire toepassingen zouden gaan. Het algemeen heroriënteringsplan werd evenwel niet gerealiseerd ; terzake kunnen de probleemstellingen inzake nucleaire prioriteiten en een onaangepaste langetermijn visie met betrekking tot concrete diversificatieprogramma's vermeld worden.

Met het afsluiten van het parlementair energiedebat in het jaar 1983 werd een aanzet gegeven tot het beperken van de nucleaire onderzoeksprogramma's en tot het implementeren van diversificatie-programma's. Het is ook in die zin dat, in de loop van 1983, beslist werd de diversificatie-problematiek van het SCK te bestuderen in samenwerking met een gespecialiseerd team van het Stanford Research Institute (SRI). Het SRI-eindrapport van 1984 formuleerde, op basis van een sterkte/zwakte analyse van het SCK concrete voorstellen. Door het SRI werd een opportuniteitsmatrix opgesteld waarbij de strategische opportuniteiten voor het SCK gedefinieerd werden door de beschikbare kennis en mogelijkheden te confronteren met de kansrijke technologieontwikkelingen op Europees niveau.

Hieruit werden 10 diversificatietopics afgeleid :

- sensoren ;
- membranen ;
- keramieken ;
- deklagen (coatings) ;
- composieten ;
- gespecialiseerde robotica in vijandige omgevingen ;
- expertsystemen ;
- biotechnologie ;
- gespecialiseerde fabricages en diensten ;
- leefmilieutechnologieën.

Op programmatorisch vlak werden deze aanbevelingen grotendeels overgenomen in het meerjarenprogramma (1984-1989), dat door de Nationale Raad voor het Wetenschapsbeleid, de Raad van Bestuur van het SCK en de voogdijoverheid werd goedgekeurd. Inhoudelijk werden vier onderzoeksdomeinen vastgelegd :

1. nucleaire energie
  - splijtstofcyclus, reactorveiligheid ;
  - behandeling en stockering (berging van nucleaire afval) ;
  - snelle reactoren ;
  - fusie : structuurmaterialen, perifere technologie ;
2. energie
  - rationeel energieverbruik ;
  - conversie zonne-energie ;
  - electrochemische procédés ;
  - vaste brandstoffen ;
3. materialen
  - fabricage en toepassingen van geavanceerde materialen : keramieken, coatings, supergeleiding ;
  - karakterisatieonderzoek van materialen in extreme en agressieve omgevingen ;
  - ontwikkeling van sensoren ;
4. leefmilieu
  - metingen en analyses ;
  - specifieke technologieën ;
  - stralingscontrole, stralingsbescherming.

In 1985 werd ook op organisatorisch vlak een ingrijpende herstructurering doorgevoerd. Voor de programmatie, de opvolging en de valorisatie van het onderzoek werd de **matrix**-structuur ingevoerd en voor de uitvoering van de programma's bleef de structuur in departementen, diensten en secties behouden. Deze dubbele organisatievorm bevestigde met betrekking tot de uitvoering van het onderzoek de bestaande toestand, waardoor het merendeel van de **diversificatieprojecten** in de verdrukking bleef omwille van onder meer de statutaire prioriteit voor de nucleaire taken. De overheid drong echter ook niet meer zo erg op een niet-nucleaire activiteit aan.

De diversificatie naar niet-nucleaire sectoren verliep dus zeer moeizaam. Ondanks programma- en missiedefiniëringen werd een voluntaristisch diversificatiebeleid nauwelijks doorgevoerd. Het SCK bleef overwegend gericht op nucleair onderzoek en afgeleide toepassingen.

In 1987 werd 50 % van de middelen aan nucleair onderzoek besteed, 18 % aan diversificatieactiviteiten en 32 % van de middelen dekten de algemene werkingskosten. Slechts 46 % van de begroting werd rechtstreeks aan onderzoek besteed, 54 % aan het in stand houden van nucleaire infrastructuur (22 %) en algemene werking (32 %).

Naar aanleiding van onder meer de besprekingen in verband met de rijksmiddelenbegroting 1987 en de beslissingen van het overlegcomité van 25 november 1986 (St Catherina-akkoorden) werd de problematiek van het SCK met betrekking tot de nucleaire belangen, de diversificatie en de organisatie opnieuw aan de orde gesteld. Desbetreffend werd in 1987 aan een extern **doorlichtingsbureau** de opdracht gegeven een operationele audit over het SCK uit te voeren. Het eindrapport geeft volgende evaluatie :

1. De geringe betrokkenheid van de beleidsinstanties, als ook de directe vertegenwoordiging van nucleaire belangengroepen in het beheer hebben ertoe bijgedragen dat het SCK nooit over een duidelijk gedefinieerde lange termijnpolitiek beschikte.

2. Als onderzoeksinstelling wordt het SCK gekenmerkt door :

- een verouderde en conservatieve **onderzoeksstructuur** : de gemiddelde leeftijd (45 jaar) en anciënniteit (18 jaar) liggen hoger dan bij buitenlandse onderzoekscentra ;

— een inerte structuur : het SCK heeft systematisch meer geïnvesteerd in het in stand houden van een ruim personeelskader, (70 % van het budget) en het onderhouden van een verouderde dure nucleaire infrastructuur (22 % van het budget) dan in het uitbouwen van een moderne onderzoeksinfrastructuur (de investeringen bedragen slechts 7 % t.o.v. 18 % als “Europees” peil). De structuur van het SCK wordt gekenmerkt door een relatief constant personeelsbestand (1.300), waarvan slechts 33 % hooggekwalificeerde universitair, ingenieurs en technici. Op 1.1.1987 telt het SCK slechts 163 onderzoekers, waarvan slechts 87 jonger dan 45 jaar. Per onderzoeker bedraagt de administratieve en technische omkadering 7 tot 14 personen.

3. De portefeuille van onderzoeksprogramma's wordt gekenmerkt door :

— een geringe concentratie van middelen per onderzoeksdomein. De programma's worden gekenmerkt door een verbreding van de onderzoeksdomeinen zonder een uitdieping van het onderzoek in welbepaalde domeinen. Dit blijkt uit de veelheid van projecten (in 1987 : 85 projecten in 14 domeinen) en het aantal nieuwe projecten t.o.v. het aantal stopgezette projecten (43 t.o.v. 11 sinds 1970).

Deze geringe concentratie van middelen op een groot aantal onderzoeksdomeinen (versnippering) verhindert een daadwerkelijke uitbouw van “centres of excellence”.

— onvoldoende ontwikkelde evaluatiestructuren voor de onderzoeksprogramma's en projecten, waardoor :

a. gebrekkige definitie van de te realiseren objectieven en ondoeltreffende allocatie van middelen ;

b. grote afwijkingen tussen programmaplanning en realisaties (30 %) ;

c. stop and go beleid in het opstarten van projecten ;

d. beperkte mogelijkheden het onderzoek te sturen naar nieuwe domeinen.

— een zwakke organisatie voor planning en opvolging van onderzoeksprogramma's. Zo worden opties, goedgekeurd door de Raad van Beheer, niet steeds weerspiegeld in de allocatie van middelen aan programma's.

— weinig uitgebouwde structuren voor valorisatie en diffusie van onderzoeksresultaten. Het SCK is voor 85 à 90 % van zijn inkomsten op de overheid aangewezen. Financiële inkomsten door valorisatie van octrooien (licenties) en filialisering (commercialisering van resultaten) zijn quasi onbestaande.

4. Het ontbreken van een duidelijk gedefinieerde lange termijnvisie :

— de statuten van het SCK zijn, voor wat haar diversificatieopdrachten betreft, niet aangepast, te vaag en bevatten geen finaliteit in termen van specifieke objectieven en doelgroepen ;

— bij gebrek aan concrete directieven en prioriteiten beschikt het SCK over geen lange termijnpolitiek of strategische planning zodat het vastleggen van onderzoeksprogramma's en de middelenallocatie te willekeurig geschiedt ;

— het ontbreekt het SCK als publiek R&D-centrum voor wat haar statutaire opdrachten betreft aan definiëring van industriële en maatschappelijke objectieven en opdrachten ; de integratie in het industrieel en technologisch beleid is marginaal ;

— de voogdij en de controle over het Centrum en het financieringsmechanisme zijn onduidelijk gedefinieerd.

5. De nucleaire infrastructuur weegt zwaar op de beleidsruimte.

De beschikbare nucleaire infrastructuur, voornamelijk de vermogensreactor BR-3 en de testreactor BR-2 slurpten in 1987 22 % van het totale budget op ter ondersteuning van de nucleaire onderzoeksprogramma's (28 % van het totale budget). Inzake ontmanteling van deze infrastructuur werden geen provisies aangelegd.

In uitvoering van het KB nr. 515 van 31 maart 1987, in het kader van de sanering van de overheidsfinanciën, en rekening houdende met de externe bedrijfsaudit, werd door de raad van bestuur van het SCK het programma voor de periode 1988-1993 aan een nieuw kritisch onderzoek onderworpen en werd een nieuw herstructureringsplan en financieringsplan uitgewerkt. Dit KB voorzag tevens in een aanpassing van de statuten van het SCK en inzonderheid werd de samenstelling van de Raad van Beheer gewijzigd. Geen wijzigingen werden aangebracht aan de statutaire doelstelling en taken en also bleven de diversificatietaken ondergeschikt aan de prioritaire nucleaire opdrachten.

De nieuwe Raad van Beheer heeft voornoemd actieplan uitgewerkt en een reorganisatie doorgevoerd, met inbegrip van de aanstelling van een nieuwe directie.

Dit herstructureringsplan werd opgesteld in de periode april-november 1987 en deze periode viel samen met ingrijpende gebeurtenissen ; zowel het dossier Transnuklear, de stillegging van de de BR3-reactor als de aanzet tot de overdracht van de Waste-installaties naar Niras-Belgoproces werden uitvoerig door de media gecommentarieerd.

In het actieplan zelf werden volgende doelstellingen geformuleerd

— aanpassing van het programma naar de ontwikkeling van sterke punten in een beperkt aantal domeinen ;

— verjonging van de personeelsstructuur ;

— vernieuwing van de infrastructuur ;

— vermindering van de algemene kosten ;

— vermindering van de kosten verbonden aan de nucleaire infrastructuur.

Om deze doelstellingen te realiseren stonden volgende acties centraal :

— invoeren van een CAO voor verplicht en of vrijwillig brugpensioen, gecompenseerd door nieuwe aanwervingen om het personeelsbestand te verminderen (van 1287 in 1987 tot ongeveer 800 in 1993) ;

— het stilleggen van BR3 (reeds beslist in 1987) en desgevallend BR2 in 1992 of na 1995 ;

— het uitwerken van een "business plan" voor BR2 om de uitgaven te verminderen en de inkomsten te verhogen ;

— rationalisering en verbetering van de algemene werking

— verbeteren van de samenwerking met de universiteiten, van de wetenschappelijke uitstraling en begeleiding , onder meer door het installeren van een wetenschappelijk adviescomité en departementale adviescomités.

Voorts heeft de overheid voor 1988, 1989 en 1990 de voorgestelde betoelaging geplafonneerd op maximaal 2152 miljoen frank gewone uitgaven en 197,7 miljoen frank buitengewone uitgaven, opgedeeld in 63 % nationaal en 37 % regionaal.

Regionalisering

Ingevolge de wet van 8 augustus 1988 tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen werd het technologiebeleid met betrekking tot de over te dragen niet-nucleaire taken van het SCK een gewestelijke bevoegdheid.

Door de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van Gemeenschappen en Gewesten werd dienaangaande voorzien in de overdracht van de nodige middelen aan het Vlaamse Gewest. Hiertoe werd voor 1989 een basisbedrag van 869,4 miljoen frank vastgesteld. Dit bedrag komt overeen met 37 % van de nationale overheidsdotatie van Economische Zaken aan het SCK voor 1987 en vertegenwoordigt de door SCK gedane uitgaven van 1987 voor de niet-nucleaire programmasectoren. In de financieringswet werd geen wettelijke verplichting opgenomen om het geregionaliseerde deel van de S.C.K.-dotatie verder te besteden aan het SCK, hetgeen betekent dat de Vlaamse Executieve in volle autonomie kan beschikken over deze middelen.

In haar regeringsverklaring van 2 februari 1989 heeft de Vlaamse Executieve zich als volgt uitgesproken over de gedeeltelijke herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie : "In het kader van een geherstructureerd SCK zal de aanwezige know-how maximaal worden gevaloriseerd inzonderheid inzake milieu, energie en nieuwe materialen". Het is derhalve de bedoeling van de Vlaamse Executieve om diversificatie-activiteiten te behouden en verder uit te bouwen via het ter beschikking stellen van regionale toelagen.

Aanvullend op de onderscheiden wetten tot hervorming der instellingen wordt door de wet van 26 juni 1990, betreffende sommige openbare instellingen of instellingen van openbaar nut en andere overheidsdiensten, in toepassing van artikel 61 § 3 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van Gemeenschappen en Gewesten, voorzien in de overdracht van personeel, goederen, rechten en verplichtingen van de instellingen van openbaar nut, waarvan de taken ressorteren onder de bevoegdheden van de Gewesten en Gemeenschappen.

Overeenkomstig artikel 25 van deze wet worden, binnen de grenzen vastgesteld door de bijzondere wetten, aan het Vlaamse Gewest taken, uitgeoefend door het Studiecentrum voor Kernenergie, overgedragen. Binnen deze grenzen regelt de Koning in verhouding van de naar het Vlaamse Gewest overgedragen taken, de overdracht van personeelsleden, de goederen, de rechten en de verplichtingen van het SCK. Tenslotte wordt in artikel 30 van deze wet bepaald dat de uitvoeringsbesluiten voor het SCK slechts tegelijkertijd met de uitvoeringsbesluiten voor het Instituut voor Radio-elementen, IRE, in werking treden.

Technisch en sociaal passief

Het sociaal passief van het SCK volgt uit de opeenvolgende collectieve arbeidsovereenkomsten en van de wettelijke regelingen inzake brugrustpensioen. Het sociaal passief omvat enerzijds :

a. Het Koninklijk Besluit nr. 95 waarbij werknemers vanaf 60 jaar met pensioen kunnen gaan.

b. De collectieve arbeidsovereenkomst Nr. 17 tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers indien zij worden ontslagen.

En anderzijds de goedgekeurde saneringsplannen die geconcretiseerd werden in volgende collectieve akkoorden

c. De collectieve arbeidsovereenkomst 1986-1987 waarbij mannelijke werknemers vanaf 57 jaar met brugpensioen kunnen (55 jaar voor de vrouwen). Er wordt 70 % van het brutoloon gewaarborgd tot de pensioenleeftijd.

d. De collectieve arbeidsovereenkomst 1988-1990 in het kader van het actieplan die voorzag in :

— de verplichte vervroegde pensionering vanaf 57 jaar voor mannen en 55 jaar voor vrouwen met gewaarborgd 60 % van het brutoloon tot de pensioenleeftijd ;

— de mogelijke vervroegde pensionering vanaf 50 jaar in bepaalde diensten die men wenste af te bouwen (met gewaarborgd 60 % van het brutoloon tot de pensioenleeftijd ;

— de vrijwillige vervroegde pensionering vanaf 50 jaar met gewaarborgd 60 % van het brutoloon gedurende maximaal 7 jaren voor mannen en 5 jaren voor vrouwen in functie van de anciënniteit.

De te treffen technische maatregelen, overeenkomstig het KB nr. 515 van 15 maart 1987, omvatten het afbouwen van de oude nucleaire infrastructuur. Dergelijke afbouw stelde echter het probleem van het ontbreken in de rekeningen van het SCK van voorzieningen voor de financiering van de denuclearisering van deze infrastructuur. Dit is het zogenaamde technisch passief.

Het technisch passief betreft enerzijds het behandelen, conditioneren, opslaan en bergen van de aanwezige gecumuleerde radioactieve afval en anderzijds het denucleariseren van niet meer gebruikt installaties evenals het wegwerken van het eruit voortvloeiend afval. Bijkomend kunnen er zich nog onmiddellijke saneringsacties opdringen bijvoorbeeld met betrekking tot gecontamineerde gronden en verouderde uitrustingen (pipeline). Dit technisch passief betreft niet alleen de aan NIRAS overgedragen oude installaties voor de verwerking en conditionering van laag radioactief afval, maar ook andere nucleaire laboratoria van het SCK voor de financiering van de denuclearisering werden door het SCK geen provisiës aangelegd.

Bij de bespreking van de bijzondere wet van 16 januari 1989 werd door de Vice-Eerste Minister en Minister van Institutionele Hervormingen uitdrukkelijk bevestigd dat het technisch en sociaal passief van het SCK niet wordt overgedragen aan het Vlaamse Gewest ; deze verbintenis werd ten andere opgenomen in de memorie van toelichting van de bijzondere wet van 16 januari 1989.

In het kader van dit akkoord rond de financieringswet van 16 januari 1989, heeft de overheid verbintenissen aangegaan voor aanvullende financiering van het sociaal en technisch passief, buiten de eigen S.C.K.-begroting voor de periode 1989 tot 2000 en dit in het kader van het compensatiefonds voor de financiering van gemeenten (fonds Nothomb).

Overeenkomstig het akkoord over de regularisering van de schulden van de steden en gemeenten werd 9,2 miljard F. opgenomen voor de lasten van het verleden van het SCK

met name het nucleair en het sociaal passief. Dit bedrag vertegenwoordigt een geactualiseerde raming aan een interestvoet van 8 % van de lasten voor het nucleair en sociaal passief voor een bedrag van 22 miljard.

Regionale programma's

Aansluitend bij de financieringswet van 16 januari 1989 en de wet van 26 juni 1990 op de hervorming van de instellingen heeft de Vlaamse Executieve een commissaris aangesteld in de Raad van Beheer. Zodoende wordt in het huidig overgangsstadium reeds bij de programmering van de onderzoeksactiviteiten onder regionale bevoegdheid rekening gehouden met de prioritaire beleidsdomeinen en keuzes van de Vlaamse Regering.

Bij de vastlegging en uitbetaling van de regionale dotatie voor het **werkjaar** 1989 is gebleken dat het noodzakelijk was een regionale begroting voor 1990 op te stellen en een aparte regionale boekhouding in te voeren vanaf 1 januari 1990. Het in toepassing brengen van een boekhouding, overeenkomstig de principes voorzien in de wet van 17 juli 1975 en de uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van ondernemingen, moet toelaten de uitvoering van de begroting maandelijks op te volgen.

De nieuwe instelling

Het maatschappelijk doel van de VITO, te weten het geïntegreerd technologisch onderzoek in de domeinen van de energie, het leefmilieu en de grondstoffen, inbegrepen het overnemen van de niet-nucleaire taken van het Studiecentrum voor Kernenergie, moet uiteraard worden gelezen in het licht van de bevoegdheden welke het Vlaamse Gewest ontleent aan de artikelen 6, § 1, II, VI en VII, en 6bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988. De activiteiten van de instelling kunnen dus betrekking hebben op de domeinen waarin dat Gewest bevoegd is, daarin begrepen dat van het desbetreffende wetenschappelijk onderzoek.

Op basis van de beschikbare inventaris kan verwacht worden dat een driehonderdtal personeelsleden zullen overgedragen aan de VITO. Bovendien het technisch domein te Geel zal een gedeelte van het technisch domein te Mol overgedragen worden aan het Vlaamse Gewest ; de juiste afbakening zal rekening houden met de bezetting van de gebouwen voor de overgedragen programma's en zal praktische schikkingen inhouden waarbij de kosten van de regionalisering kunnen geminimaliseerd worden.

De diversiteit en veelheid van projecten en taken welke overkomen naar de VITO worden gericht omgebogen om de uitbouw van een performant Vlaams onderzoekscentrum, niet te hypothekeren. De hoofdpdracht omvat zowel het industrieel basisonderzoek als het technologisch en aanverwant maatschappelijk onderzoek in drie onderzoeksdomeinen :

1. energie ;
2. leefmilieu ;
3. grondstoffen.

De afdeling leefmilieu zal ook de projecten met betrekking tot biologie en biotechnologie integreren in haar activiteiten en onderzoeksprogramma. De afdeling grondstoffen omvat tevens het onderzoeksprogramma inzake nieuwe materialen.

De vastgelegde onderzoeksdomeinen houden maximaal rekening met de sterke punten van de bestaande onderzoeksgroepen, die bij de herstructurering van het SCK naar de VITO worden overgedragen. Overeenkomstig de algemene doelstelling van de VITO, met name ten aanzien van de maatschappelijke aspecten inzake omgeving, gezondheid en risico's, betekenen de over te dragen onderzoeksactiviteiten inzake het biologisch onderzoek een substantieel deel van de geplande onderzoeksactiviteiten van de VITO.

Hierbij dient uitgegaan van een nog te verwerven eigen plaats voor de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, VITO, in het Vlaamse onderzoekslandschap, met prioriteit voor programma's die speciale steun genieten vanwege de Vlaamse Executieve en met aandacht voor complementariteit ten opzichte van de andere Vlaamse onderzoeksinstellingen.

Derhalve is het a fortiori vereist om reeds bij de start het globaal onderzoeksprogramma af te stemmen op de diverse geplande regionale impulsprogramma's ; hierbij wordt uitgegaan van algemene richtlijnen :

1. het beperken van het aantal onderzoeksprojecten en of taken ten einde, naargelang het onderzoeksdomein, substantiële entiteiten of subentiteiten te kunnen vormen ;

2. het stellen van prioriteiten met betrekking tot een verzekerde uitvoering binnen het bestek van de beschikbare middelen ;

3. het aangaan van contractuele verbintenissen, voor zover dit de prioriteit voor het beleidsondersteunend onderzoek niet schaadt en er voor de uitvoering het vereist personeel en de nodige middelen ter beschikking staan ;

4. het bundelen van de beschikbare ervaring en kennis met betrekking tot de prioritaire onderzoeksdomeinen in een expertise-cel, die al naargelang de noodwendigheid op termijn uitgebouwd wordt tot een advies- of kenniscentrum ten dienste van overheid en/ of industrie ;

5. het concipiëren van alternatieve projectvoorstellen, waarvoor vooralsnog geen voldoende personeel, perspectieven of middelen op korte termijn beschikbaar zijn ; deze toekomstgerichte onderwerpen worden in addendum aan het jaarprogramma toegevoegd. De oprichting van de VITO verzekert de continuïteit van het diversificatie-onderzoek, dat de laatste jaren ingezet werd op het SCK, en laat toe op basis van de verwachtingen inzake personeelssterkte, inhoudelijk onderzoeksprogramma, eigen inkomsten en betoelaging een autonome onderzoeksinstelling uit te bouwen met uitstekende perspectieven op korte en lange termijn .

De VITO is een onderzoeksinstelling, die gediversifieerd technologisch industrieel onderzoek koppelt aan maatschappelijke aspecten zoals omgevingsaspecten, gezondheidsaspecten, risico-benadering, veiligheidsaspecten, en technologiebeoordeling ("Technology en Science Assessment").

De VITO wordt voor het Vlaamse Gewest een grote onderzoeksinstelling, waar in een multidisciplinair kader, technologisch onderzoek zal worden verricht in specifieke spitsdomeinen voor de duurzame ontwikkeling van processen en producten en de daarmee verbonden ontwikkelingen op demonstratiegrootte.

Zowel ter ondersteuning van technologische programma's als voor beleidsondersteuning worden de maatschappelijke aspecten onderzocht inzake leefmilieu, gezondheid, risicobeheersing, veiligheid en technologiebeoordeling. Als algeme-

ne oriëntatie wordt verwezen naar het “Technology Assessment” concept van de TA-conferentie van 1988 van de Commissie van de Europese Gemeenschap. Inhoudelijk omvat “TA” alle activiteiten en methodes om zo vroeg mogelijk alle aspecten en gevolgen van een technologische ontwikkeling te analyseren. TA heeft als objectief een keuze toe te laten, te optimaliseren en alternatieven aan te wijzen, rekening houdend met diverse implicaties en effecten.

De VITO zal als autonoom onderzoekscentrum een onderzoeksplanning, gespreid over meerdere jaren, kunnen ontwikkelen en uitvoeren, waarbij via een beheersovereenkomst tussen de VITO en het Vlaamse Gewest de wederzijdse rechten en verplichtingen, de betoelaging en het toezicht worden geregeld.

Gezien de aard van de onderzoeksdomeinen en de aanverwante beleidsondersteunende opdrachten en onderzoeken staat de VITO onder de voogdij van de **gemeenschapsminister**, bevoegd voor economie en energie ; met het oog op het realiseren van een multidisciplinaire beleidsmatige aanpak zal de gemeenschapsminister, bevoegd voor leefmilieu, een bestuurder voordragen, die tevens zetelt in het bestuurscomité van de VITO.

De VITO krijgt in het Vlaamse Gewest een unieke marktpositie, die zij **tenvolle** zal kunnen valoriseren. Het unieke bestaat erin dat onderzoeksopdrachten in de drie domeinen hier gemakkelijk kunnen samenvloeien en dat de synergie tussen de verschillende onderzoeksdomeinen onverwachte successen kan opleveren.

Gelet op wat voorafgaat is het noodzakelijk dat het Vlaamse Gewest de nodige decretale initiatieven neemt om de over te dragen taken, goederen en personeel van het SCK onder te brengen in een instelling, die afhangt van het Vlaamse Gewest. Het voorliggend voorontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek vormt de wettelijke basis voor de verdere uitbouw van de geregionaliseerde taken van het SCK.

De hierboven geschetste bedrijfsstructuur is vervat in het voorliggend voorontwerp van decreet.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 2

Het maatschappelijk doel van de VITO, te weten het geïntegreerd technologisch onderzoek in de domeinen van de energie, het leefmilieu en de grondstoffen, inbegrepen het overnemen van de niet-nucleaire taken van het Studiecentrum voor Kernenergie, moet uiteraard worden gelezen in het licht van de bevoegdheden welke het Vlaamse Gewest ontleent aan de artikelen 6, § 1, II en VII, en 6bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988. De activiteiten van de instelling kunnen dus betrekking hebben op de domeinen waarin dat Gewest bevoegd is, daarin begrepen dat van het desbetreffende wetenschappelijk onderzoek.

Met het oog op de overname door het Vlaamse Gewest van de taken, de goederen, de personeelsleden, de rechten en verplichtingen wordt, ingevolge de herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie en in uitvoering van de wet van 26 juni 1990 betreffende sommige openbare instellingen of instellingen van openbaar nut en andere overheidsdiensten, een onderneming met rechtspersoonlijkheid opgericht onder de naam “Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek”, afgekort VITO.

De VITO neemt de onderzoeksactiviteiten van het SCK over, die krachtens de regionalisering overgedragen worden aan het Vlaamse Gewest.

Deze activiteiten worden ondergebracht in één instelling zowel omwille van de continuïteit van de lopende programma's en projecten als omwille van het nakomen van de rechten en verplichtingen, die voortvloeien uit de gedeeltelijke herstructurering van het SCK.

De VITO neemt de vorm aan van een onderneming met rechtspersoonlijkheid waarvan de aandelen overwegend in het bezit zijn en blijven van het Vlaamse Gewest.

Deze vorm biedt de mogelijkheid om, met inachtneming van bedrijfseconomische principes, wetenschappelijke onderzoekopdrachten en beleidsondersteunende taken van algemeen belang te verzekeren, en waarborgt overleg en medezeggenschap van andere privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen.

In het advies van de Raad van State wordt terzake aangegeven dat de organieke regeling van de VITO een combinatie is van bepalingen ontleend aan zowel het publiek als het privaatrecht, met dien verstande dat de in het ontwerp opgenomen regelen de hoofdregelen zijn en die van het privaatrecht een suppletief karakter hebben. Hieruit volgt dat de VITO een rechtspersoon is met een specifiek statuut, hetwelk niet mag worden gelijkgesteld met dat van een naamloze vennootschap en voldoende elementen bevat om de VITO als zijnde van publiekrechtelijke aard aan te wijzen.

De rechtspositie van de VITO houdt in dat de regelen van het Belgisch vennootschapsrecht of van de desbetreffende Europese richtlijnen niet uit zichzelf van toepassing zijn. Er wordt op indirecte wijze ingegaan op de aanbeveling in het advies van de Raad van State om ten minste in de statuten expliciet te verwijzen naar de artikelen uit de wetgeving op de naamloze vennootschappen, meer bepaald boek 1, titel IX van het wetboek van koophandel, die niet van toepassing worden gemaakt. Terzake wordt in de statuten verwezen naar alle artikelen, die niet van toepassing worden verklaard; deze werkwijze wordt gekozen om te vermijden dat bij elke wetswijziging van de wetgeving op de naamloze vennootschappen de statuten van de VITO zouden moeten worden aangepast. De belangrijkste artikelen, die in de statuten niet van toepassing worden verklaard, betreffen artikel 29ter, artikel 43bis, artikel 76 en de artikelen 102 tot 104bis.

Zowel de verwijzing in het ontwerp van decreet als in het advies van de Raad van State houden in dat de andere boekdelen van het wetboek van koophandel niet van toepassing zijn.

Artikel 3

Gezien de VITO alle activiteiten kan ontplooiën, die verband houden met onderzoek en ontwikkelingen inzake technologie en de aanverwante aspecten, kan de VITO zich in

de toekomst profileren als autonome onderzoeksinstelling en kan zij uitgroeien tot een hoog technologisch **onderzoekscen-**trum, waarbij haar beleidsondersteunende functie van de VITO wordt gerealiseerd. Deze activiteiten worden prioritair gericht naar onderwerpen die voorkomen op de wetenschappelijke en technische programma's van het Vlaamse Gewest, van het land, van de Europese Gemeenschap of van andere internationale organisaties en hebben als streefdoel de bevordering en ontwikkeling van duurzame technologie en technologische toepassingen inzake energie, leefmilieu en grondstoffen met inbegrip van een multidisciplinaire aanpak van omgevingsaspecten, gezondheidsaspecten, **risicobenade-**ring, veiligheidsaspecten, technologie-beoordeling en aanverwante maatschappelijke aspecten.

Het structureel uitbouwen binnen de VITO van de beschikbare know-how heeft als oogmerk een voldoende wetenschappelijke basis in stand te houden om in de drie **onder-**zoeksdomeinen onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten te kunnen plannen en uitvoeren.

De afdeling leefmilieu zal ook de projecten met betrekking tot biologie en biotechnologie integreren in haar activiteiten en onderzoeksprogramma. De afdeling grondstoffen omvat tevens het onderzoeksprogramma inzake nieuwe materialen.

De vastgelegde onderzoeksdomeinen houden maximaal rekening met de sterke punten van de bestaande onderzoeksgroepen, die bij de herstructurering van het SCK naar de VITO worden overgedragen. Overeenkomstig de algemene doelstelling van de VITO, met name ten aanzien van de maatschappelijke aspecten inzake omgeving, gezondheid en risico's, betekenen de over te dragen onderzoeksactiviteiten inzake het biologisch onderzoek een substantieel deel van de geplande onderzoeksactiviteiten van de VITO.

Overeenkomstig het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid wordt in de VITO het principe van het geïntegreerd wetenschappelijk, technologisch en **socio-eco-**nomisch onderzoek vooropgesteld. Dit principe impliceert dat het niet de taakstelling van de VITO is om maatschappelijk of sociaal onderzoek op zeer brede schaal te verrichten.

Bij de programma-uitvoering wordt aan de opdrachten van de Vlaamse Executieve de hoogste prioriteit gegeven en deze opdrachten mogen niet benadeeld worden door de overige opdrachten en taken.

De doelstelling van de VITO wordt derhalve voldoende ruim en doelgericht geformuleerd.

Artikel 4

Omdat de prioritaire opdracht van de VITO duidelijk gelegd wordt op het onderzoek, wordt de valorisatie van onderzoeksresultaten door het oprichten van ondernemingen of door het nemen van participaties inzonderheid overgelaten aan de gewestelijke instelling, die hiertoe voor het Vlaamse Gewest werd opgericht.

Het is derhalve omwille van deze prioritaire doelstelling niet aangewezen dat de VITO ondernemingen opricht of financiële middelen aanwendt om participaties te nemen in andere ondernemingen. Hierbij kan verwezen worden naar de huidige participaties van het Studiecentrum voor Kernenergie, die voornamelijk betrekking hebben op financiële deelnemingen en in zeer beperkte mate op inbreng van activa van gerealiseerde know-how .

Gezien de VITO actief kan deelnemen aan alle mogelijke tijdelijke ondernemingsvormen voor het uitvoeren van onder meer grootschalige en multidisciplinaire **onderzoeksactiviteiten**, krijgt de VITO de mogelijkheid zich actief op te stellen ten aanzien van ontwikkelings- en demonstratieprojecten met industriële en internationale dimensie.

De VITO kan activa, die door onderzoeksactiviteiten worden tot stand gebracht, inbrengen in ondernemingen, instellingen of verenigingen en zij kan bijgevolg substantieel participeren in erkende innovatievennootschappen, evenwel zonder financiële middelen te moeten inbrengen in het innovatiekapitaal.

Artikel 5

De continuïteit van haar onderzoeksprogramma's vergt dat de VITO voor een onbeperkte duur wordt opgericht. De bepalingen betreffende de duur en ontbinding van naamloze vennootschappen, opgenomen in de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, zijn niet van toepassing.

Artikel 6

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 7

Teneinde de overdracht van het personeel en de overname van de rechten en verplichtingen van haar rechtsvoorganger mogelijk te maken, is een opstarten van de VITO met een eigen kapitaal noodzakelijk.

Na de herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie kunnen de aan het Vlaamse Gewest overgedragen activa en passiva ingebracht worden in de VITO. Deze inbreng zal gebeuren overeenkomstig artikel 29bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, waarbij een revisorale controle is voorzien.

Het startkapitaal van de VITO en de inbreng door het Vlaamse Gewest worden geconcretiseerd in aandelen A, die toebehoren aan de oprichters van de VITO, in casu het Vlaamse Gewest.

Artikel 8

Dit artikel bepaalt de modaliteiten van een mogelijke kapitaalsverhoging. Bij een dergelijke verhoging kunnen nieuwe aandeelhouders tot de VITO toetreden. De **privé-aandeelhouders** mogen evenwel nooit één vierde of meer van de aandelen in handen hebben.

Het voorontwerp van decreet voorziet de mogelijkheid om, indien noodzakelijk, op een later tijdstip andere instellingen met een gelijkaardig doel op te nemen in de VITO.

Door deze kapitaalsverhogingen kunnen derhalve de aandelen A van het Vlaamse Gewest toenemen en kunnen er aandelen B van andere publiekrechtelijke rechtspersonen en aandelen C van privaatrechtelijke rechtspersonen gevormd worden.

Artikel 9

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 10

Overeenkomstig het advies van de Raad van State wordt ten aanzien van de voorafgaande machtiging van de bevoegde overheid, in casu de Vlaamse Executieve, verwezen naar de voorschriften van artikel 49, §§ 2, 4 en 5, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en Gewesten, die op de uitgifte van leningen door de instellingen van openbaar nut van de Gemeenschappen en Gewesten betrekking hebben.

Kortlopende leningen bij financiële instellingen, zoals de leningen die aangegaan kunnen worden voor het overbruggen van thesaurietekorten vallen niet onder deze bepaling. Het is voor de handliggend om beslissingen omtrent kortlopende leningen, leasingformules, huurkoop en aanverwante kredietmogelijkheden over te laten aan de raad van bestuur of aan de voorzitter, waarbij daarenboven door de controles van de commissaris van de Vlaamse Executieve en van de gemachtigde van financiën en begroting voldoende garanties worden ingebouwd.

Artikel 11

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 12.

Aanvankelijk zullen de aandelen enkel toebehoren aan het Vlaamse Gewest. Om de aandelenstructuur van de VITO volledig tot uiting te laten komen in de besluitvorming, geldt de beperking van het stemrecht, bepaald bij artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, niet.

Artikelen 13 en 14

Deze artikelen vergen geen commentaar.

Artikel 15

Overeenkomstig de gekozen vorm van de VITO is dit 'een voor de handliggend artikel.

Artikel 16

Bij de oprichting van de VITO wordt een gelijkaardige benoemingswijze van bestuurders aangehouden, die toegepast wordt voor de benoeming van bestuurders van het Studiecentrum voor Kernenergie.

Bij de benoeming van bestuurders zal gestreefd worden naar een verdeling, waarbij **experten** uit de diverse onderzoeksdomeinen, inclusief de ermee verbonden maatschappelijke aspecten vertegenwoordigd zijn. Er wordt geopteerd voor een evenwichtige vertegenwoordiging van de overheid, van de industrie en van de onderzoekswereld, meer bepaald **experten** uit universitaire instellingen en **onderzoeksinstellingen** van de overheid. Het aantal bestuurders, dat benoemd wordt ter vertegenwoordiging van de aandelen van het Vlaamse Gewest bedraagt minimaal zes.

In de statuten van de Instelling wordt voorzien dat aandeelhouders, die ten minste tien procent van de aandelen bezitten, in de raad van bestuur vertegenwoordigd zullen zijn ; deze bepaling geldt zowel voor de publiekrechtelijke aandeel-

houders als voor de privaatrechtelijke aandeelhouders. Ter bescherming van de publiekrechtelijke en de privaatrechtelijke aandeelhouders met aandelen B en C wordt daarenboven in de statuten bepaald dat zij reeds aanspraak kunnen maken op een bestuurdersmandaat, indien hun globaal aandelenpakket vijf procent bedraagt. Indien de aandelen B en C negenveertig procent van het maatschappelijk kapitaal uitmaken kunnen zij aanspraak maken op vijf bestuurdersmandaten. Het totaal aantal bestuurders ter vertegenwoordiging van de aandelen B en C en ter vertegenwoordiging van de aandelen A door deskundigen uit de industrie wordt in alle omstandigheden beperkt tot vijf.

Zolang het Vlaamse Gewest enig aandeelhouder is wordt een verdeling van vier bestuursmandaten voor de overheid, vier voor de onderzoekswereld en drie voor de industrie aangehouden.

Artikel 17

Dit artikel beklemtoont de betrokkenheid van de vakorganisaties.

Artikel 18

Dit artikel vergt geen commentaar, gezien de raad van bestuur alle bevoegdheden heeft, behoudens deze die door het decreet aan andere organen wordt toegekend. Het delegeren van bepaalde bevoegdheden beoogt het versterken van de operationaliteit en de autonomie van de VITO.

Artikelen 19, 20 en 21

Deze artikelen komen tegemoet aan de wenselijkheid voor responsabilisering van het bestuur en aan de noodzaak voor continue opvolging en vlotte uitvoering van de beslissingen van de bestuursorganen. Deze responsabilisering wordt mede gerealiseerd door het mandaat van de voorzitter van de raad van bestuur en de voorziene samenspraak met de directeur-generaal bij het concipiëren en voorbereiden van de beleidsaspecten van de VITO.

Het mandaat van de voorzitter is een voltijdse opdracht, waarbij de wederzijdse rechten en plichten in een overeenkomst tussen de voorzitter en de Vlaamse Executieve worden vastgelegd. De als wedde geldende vergoeding voor de voorzitter van de raad van bestuur wordt bepaald in de overeenkomst en is ten laste van de VITO.

Artikelen 22, 23 en 24

De responsabilisering van de leiding en de ruime autonomie in de werking van de VITO brengen met zich mee dat aan de directeur-generaal en aan de administratief directeur specifieke bevoegdheden worden gegeven.

Overeenkomstig deze uitgangspunten worden de functies van directeur-generaal en van administratief directeur voor een beperkte duur toegewezen. De aard van het werk rechtvaardigt dat, overeenkomstig artikel 10 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor een bepaalde tijd kunnen worden afgesloten met de directeur-generaal en de administratief directeur, zonder dat deze verondersteld worden overeenkomsten van onbepaalde tijd te zijn.

Met het oog op een efficiënte administratieve en technische werking worden deze bevoegdheden, met inbegrip van de personeelszaken, toegewezen aan het meest aangewezen bestuurs- of uitvoeringsniveau.

Artikel 25

Teneinde een dynamische werking van de VITO te bevorderen en op nieuwe onderzoeksontwikkelingen van nabij te kunnen inspelen, is een structuur gewenst die toelaat dat de diverse programma's maximaal in afzonderlijke onderzoeksentiteiten gepland en uitgevoerd kunnen worden.

De grenzen van het werkingsgebied en de onderlinge samenwerking van de onderzoeksafdelingen en de algemene diensten dient te worden vastgesteld in functie van de vlotte uitvoering van de onderzoeksprojecten. De algemene diensten omvatten de diensten die noodzakelijk zijn voor de algemene werking onder meer personeelszaken, financiën en boekhouding, aankoopdienst, technische diensten en nutsvoorzieningen, informatica en bibliotheek.

Artikel 26

Overeenkomstig de overgedragen programma's zullen bij de start van de Instelling drie afdelingshoofden benoemd worden.

Met het oog op de responsabilisering van de wetenschappelijke leiding en mede in het kader van de operationaliteit van de onderzoeksafdelingen, worden voor de functies van afdelingshoofd voor een beperkte duur aangewezen.

De aard van het werk rechtvaardigt dat, overeenkomstig artikel 10 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor een bepaalde tijd kunnen worden afgesloten met de afdelingshoofden, zonder dat deze verondersteld worden overeenkomsten van onbepaalde tijd te zijn.

Artikel 27

De rechtszekerheid en de continuïteit vereisen dat de Instelling de rechten en verplichtingen zoals ze in dit artikel worden omschreven, overneemt.

Om de rechten van het over te dragen personeel te vrijwaren sluit in de VITO de rechtspositie van het personeel maximaal aan bij deze die van toepassing is op het personeel van het SCK.

Overeenkomstig de besprekingen in de gemengde werkgroep SCK-IRE van het overlegcomité Regering-Executieven zal de lijst van de naar het Vlaamse Gewest over te dragen personeelsleden, na instemming van de functioneel bevoegde ministers, door de beheerraad van de betrokken instelling worden bekrachtigd. Gezien de contractuele rechtspositie zal elk overgedragen personeelslid gelijktijdig zijn ontslag nemen bij het SCK en door het ondertekenen van een arbeidsovereenkomst aangeworven worden door de VITO. Hierbij moet rekening worden gehouden met het eigen karakter van de VITO, zonder dat, voor het overgedragen personeel, afbreuk mag worden gedaan aan de algemene principes aangewezen door het koninklijke besluiten te nemen in uitvoering van artikel 25 van de wet van 26 juni 1990

en meer in bijzonder van artikel 88, § 2, tweede tot vierde lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd bij de wet van 8 augustus 1988. Ook kan tegemoet gekomen worden aan de wens en noodzaak om samenwerkingsovereenkomsten af te sluiten tussen de twee autonome instellingen ten einde synergie tussen programma's te behouden of mogelijk te maken.

Artikel 28

Het betreft hier alle nieuwe aanwervingen door de VITO van personeelsleden met een arbeidsovereenkomst van bepaalde of onbepaalde duur met uitzondering van de aanwervingen van de overgedragen personeelsleden en van de door de Vlaamse Executieve aan te wijzen leidinggevende personeelsleden als de directeur-generaal, de administratief directeur en de afdelingshoofden.

De functionele werking van de VITO vereist dat, overeenkomstig de organisatiestructuur, beslist wordt over de aanstellingen van personeelsleden in verantwoordelijke functies. Met betrekking tot organisatie van een loopbaanevolutie kunnen op basis van een geëigend beoordelingssysteem bevorderingen aan de personeelsleden toegekend worden ; een dergelijk systeem bestaat trouwens op het SCK en werd bij CAO vastgelegd.

Artikel 29

Overeenkomstig het advies van de Raad van State zal aan de nationale overheid gevraagd worden om de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités op de VITO toepasbaar te verklaren. In het geval dat de nationale overheid de CAO-wet niet van toepassing verklaart, houdt dit in dat de overgedragen collectieve regeling rechtskracht kan verwerven door in de individuele arbeidsovereenkomsten te verwijzen naar de collectieve regeling of ze erin op te nemen. Binnen de VITO wordt voorzien in het overleg met de representatieve vakbonden onder meer via de ondernemingsraad, het comité van veiligheid en gezondheid en de syndicale delegatie. De in dit artikel bedoelde administratieve en geldelijke regelingen zijn niet van toepassing op de directeur-generaal, de administratief directeur en de afdelingshoofden ; overeenkomstig artikel 22, § 1, tweede lid en artikel 26, § 2, tweede lid worden de desbetreffende administratieve en geldelijke regelingen vastgelegd in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur.

Artikel 30

Dit artikel vergt geen commentaar.

Artikel 33

Dit artikel onderstreept het belang dat de Vlaamse Executieve hecht aan de wetenschappelijke, maatschappelijke en ecologische benadering van technologische ontwikkelingen en onderzoeksactiviteiten.

Deze benadering sluit aan bij het advies van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid, waarbij gevraagd wordt de inbreng van de universiteiten in de wetenschappelijke adviesorganen van de VITO te garanderen.

In deze wetenschappelijke adviesorganen van de VITO kan ook een vertegenwoordiger van de koepelorganisatie van de milieuverenigingen opgenomen worden.

Het voorziene overlegcomité met de GIMV is een noodzakelijk orgaan om de valorisatie onder optimale voorwaarden te structureren.

Artikel 32

De herstructurering van het SCK en de gedeeltelijke opname ervan in de VITO brengt met zich mee dat toelagen door het Vlaamse Gewest verstrekt worden in aanvulling op de eigen inkomsten. De evolutie van deze toelagen zal afhangen van de beleidsprioriteiten van de Vlaamse Executieve. De beheersovereenkomst, met een looptijd van minimum drie jaar, tussen de VITO en het Vlaamse Gewest regelt de wederzijdse rechten en verplichtingen, de betoelaging en het toezicht.

Artikel 33

Het jaarlijks opstellen van een begroting zowel op het vlak van de investeringen als voor de gewone werkmiddelen, geeft aan de VITO de financiële ruimte, waarbinnen de geplande onderzoeksprogramma's verwezenlijkt moeten worden. De stavingsdocumenten ondersteunen de ingediende begrotingsgegevens.

Artikel 34

Gezien het specifiek karakter van de VITO wordt aan de commissaris van de Vlaamse Executieve de algemene controlebevoegdheid en aan de gemachtigde van financiën en begroting de specifieke controlebevoegdheid inzake financiën en begroting toevertrouwd.

Artikel 35

De financiële en boekhoudkundige controle van de VITO wordt geregeld zoals bepaald in artikel 64, § 1 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen. In de VITO wordt deze controle opgedragen aan een commissaris-revisor.

Artikel 36

De aanduiding van een bijzondere vertegenwoordiger van de Vlaamse Executieve is wenselijk om in de korte periode tussen het uitvaardigen van het decreet en de installatie van de raad van bestuur van VITO praktische schikkingen voor te bereiden en desgevallend noodzakelijke beslissingen te kunnen nemen.

Artikel 37

Dit overgangsartikel bepaalt dat, tot het van kracht worden van de door artikel 29 in het vooruitzicht gestelde regelingen met betrekking tot het personeel, de rechtstoestand van de nieuw gerecruteerde personeelsleden zal beheerst worden door de regels die van kracht waren bij het SCK. Gezien men redelijkerwijze mag aannemen dat geopteerd wordt voor

eenzelfde administratieve en geldelijke regeling voor zowel de overgedragen personeelsleden als voor de nieuwe aanwervingen, wordt door de voorlopige regeling, bepaald in artikel 37, § 2, de rechtspositie van alle personeelsleden vastgelegd, althans tot het van kracht worden van de door artikel 29 in het vooruitzicht gestelde regelingen.

Deze overgangsbepaling is derhalve enkel in afwachting van de vastlegging van de nieuwe regelingen van toepassing ; deze regelingen moeten daarenboven de goedkeuring hebben van de Vlaamse Executieve, zoals bepaald in artikel 29. Overigens kan overeenkomstig artikel 34 tegen alle andersluidende beslissingen door de commissaris van de Vlaamse Executieve en door de afgevaardigde van financiën beroep ingesteld worden bij de Vlaamse Executieve.

Artikel 38

Aangezien de VITO slechts operationeel kan worden op het tijdstip dat, overeenkomstig artikel 25 van de wet van 26 juni 1990, de niet-nucleaire taken van het Studiecentrum voor Kernenergie naar het Vlaamse Gewest worden overgedragen, is het aangewezen de datum van de inwerkingtreding door de Vlaamse Executieve te laten bepalen.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

***De Gemeenschapsminister van Economie,
Middenstand en Energie,***

N. DE BATSELIER

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP VAN DECREET

tot oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, VITO

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid bedoeld in artikel 107 **quater** van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Oprichting, doel, duur en zetel

Artikel 2

Door het Vlaamse Gewest wordt een onderneming met rechtspersoonlijkheid opgericht onder de naam „Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek”, afgekort **VITO**, hierna de „**Instelling**” genoemd.

De statuten van de Instelling worden, na goedkeuring door de Vlaamse Executieve, vastgesteld in een notariële akte houdende de oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek. De statuten kunnen slechts worden gewijzigd mits voorafgaandelijk ke goedkeuring door de Vlaamse Executieve.

Voor de aangelegenheden niet geregeld bij dit decreet of bij de statuten, zijn de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen, die betrekking hebben op de naamloze vennootschappen, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3

De Instelling heeft tot doel geïntegreerd technologisch onderzoek te verrichten in drie domeinen, meer bepaald energie, leefmilieu en grondstoffen met inbegrip van nieuwe materialen. Dit onderzoek moet kaderen in het economisch beleid van de Vlaamse Executieve of in de maatschappelijke aspecten daarvan zoals **omgevingsaspecten**, gezondheidsaspecten, risicobenadering, veiligheidsaspecten, en **technologie-beoordeling**.

Deze doelstelling omvat meer bepaald :

1. het uitvoeren van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten die rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of gedeeltelijk verband houden met zowel de technologie en de duurzame ontwikkeling van produkten en processen als met de aanverwante technische, wetenschappelijke en maatschappelijke aspecten ;

2. het structureel uitbouwen van de noodzakelijke ervaring en basiskennis in **kenniscentra** binnen de Instelling ;

3. — het uitvoeren, op verzoek van de Vlaamse Executieve, van opdrachten **overeenkomstig** 1 en 2 en van aanverwante beleidsondersteunende onderzoeken en adviezen ;

— het formuleren van technisch-wetenschappelijke adviezen en **beleidsaanbevelingen** door de Instelling ;

4. het uitvoeren van opdrachten, overeenkomstig 1 en 2, op verzoek van publiekrechtelijke rechtspersonen, van privaatrechtelijke rechtspersonen en van natuurlijke personen ;

5. het beschermen en valoriseren van kennis en onderzoeksresultaten langs de meest geëigende weg.

Artikel 4

§ 1. De bescherming en valorisatie van kennis en onderzoeksresultaten wordt in het belang van de economie van het Vlaamse Gewest en in toepassing van de industriële politiek van de Vlaamse Executieve prioritair aan de Gewestelijke **Investeringsmaatschappij** voor Vlaanderen toevertrouwd.

§ 2. De Instelling kan deelnemen aan tijdelijke verenigingen, groepen of syndicaten voor het uitvoeren van studies en onderzoeken, voorzover deze beantwoorden aan de in artikel 3 opgenomen doelstellingen.

§ 3. — De Instelling kan de eigen financiële middelen niet aanwenden voor **kapitaals**-participaties in ondernemingen, instellingen of verenigingen en de Instelling kan zelf geen ondernemingen, instellingen of verenigingen oprichten.

Artikel 5

De Instelling wordt opgericht voor onbepaalde duur. Zij kan slechts ontbonden worden door een decreet dat de wijze en de voorwaarden van haar vereffening regelt.

Artikel 6

De vestiging van de zetel van de Instelling wordt door de Vlaamse Executieve bepaald.

HOOFDSTUK III

Kapitaal, leningen en middelen

Artikel 7

Het startkapitaal van de Instelling bedraagt een miljoen tweehonderdvijftigduizend frank.

Het maatschappelijk kapitaal wordt verhoogd met de naar economische maatstaven waardeerbare vermogensbestanddelen, die worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest ingevolge de herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie.

Artikel 8

Behoudens het bepaalde in artikel 7 kan het kapitaal enkel verhoogd worden bij beslissing van de Vlaamse Executieve ; die kapitaalsverhoging kan onder meer gebeuren door inschrijving, uitgaande van natuurlijke personen of rechtspersonen, op ondeelbare aandelen die onmiddellijk volgestort moeten worden of door inbreng van naar economische maatstaven waardeerbare vermogensbestanddelen.

Het kapitaal dient voor meer dan drie vierden in handen van publiekrechtelijke rechtspersonen te blijven en voor meer dan vijftig procent in handen van het Vlaamse Gewest.

De rechten en de plichten verbonden aan de aandelen bepaald in dit artikel kunnen verschillend zijn van deze bepaald in artikel 7 ; deze aangelegenheid wordt in de statuten geregeld.

Artikel 9

De aandelen van de Instelling zijn en blijven op naam.

Artikel 10

De Instelling kan voor de verwezenlijking van haar doel langlopende leningen aangaan mits voorafgaande machtiging van de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve kan aan deze leningen de gewestwaarborg verlenen.

Artikel 11

De Instelling kan, na voorafgaande machtiging van de Vlaamse Executieve, schenkingen en legaten aanvaarden.

HOOFDSTUK IV

Organen van de Instelling

Artikel 12

De organen van de Instelling zijn :

1° de algemene vergadering ;

2° de raad van bestuur ;

3° de voorzitter, het bestuurscomité ;

4° de directeur-generaal, bijgestaan door de administratief directeur.

Voor zover niet bepaald in dit decreet, worden de bevoegdheid en de werking van deze organen geregeld in de statuten.

Afdeling 1

De Algemene Vergadering

Artikel 13

De algemene vergadering bestaat uit de aandeelhouders.

Behoudens afwijkingen voorzien in artikel 8 geeft elk aandeel recht op één stem.

Artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen is niet van toepassing.

De rechtspersonen-aandeelhouders worden ieder vertegenwoordigd door één speciaal daartoe aangestelde gevolmachtigde.

Artikel 14

De algemene vergadering keurt de jaarrekening goed en verleent kwijting aan de bestuurders en aan de commissaris-revisor voor de uitoefening van hun mandaat.

Zij is bevoegd om te besluiten tot alle statutenwijzigingen, na voorafgaandelijke goedkeuring door de Vlaamse Executieve.

Artikel 15

Zolang het Vlaamse Gewest enig aandeelhouder is, worden de taken van de algemene vergadering overgenomen door de raad van bestuur.

Afdeling 2

De raad van bestuur

Artikel 16

§ 1. De raad van bestuur bestaat uit elf leden, waaronder de voorzitter.

De voorzitter en de leden van de raad van bestuur worden voor de duur van maximum zes jaar benoemd door de Vlaamse Executieve op de wijze bepaald in de statuten. De bestuurders zijn herbenoembaar. In de raad van bestuur zullen deskundigen van de overheid, van de industrie en van de onderzoekswereld benoemd worden.

§ 2. De leden van de raad van bestuur mogen geen lid zijn van het Europees Parlement, noch van de nationale regering, noch van de wetgevende Kamers, noch van de Gemeenschaps- en Gewestexecutieven of hun Raden, noch van de rechterlijke macht.

§ 3. De leden van de raad van bestuur mogen niet tegelijkertijd personeelslid van de Instelling zijn.

§ 4. De directeur-generaal woont de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem.

§ 5. De administratief directeur woont als secretaris de vergaderingen van de raad van bestuur bij.

Artikel 17

Op de vergaderingen van de raad van bestuur worden waarnemers van de representatieve vakorganisaties uitgenodigd. Deze waarnemers hebben geen stemrecht.

Artikel 18

De raad van bestuur is de hoogste bestuursinstantie van de Instelling. Tenzij anders bepaald in dit decreet heeft hij de volheid van bevoegdheid.

De raad van Bestuur vertegenwoordigt de Instelling in alle rechtshandelingen alsmede in rechte, zowel als eiser dan als verweerder.

Hij zal aan de voorzitter, aan het bestuurscomité, aan de directeur-generaal en aan de administratief directeur een deel van zijn bevoegdheden delegeren.

Afdeling 3

De voorzitter, het bestuurscomité

Artikel 19

§ 1. De voorzitter van de raad van bestuur wordt belast met het intern bestuur van de instelling en de ermee verbonden algemene vertegenwoordiging van de instelling. De beleidsaspecten van de Instelling worden in samenspraak met de directeur-generaal behandeld. De voorzitter oefent de machten uit die hem krachtens het artikel 18 zijn gedelegeerd.

§ 2. De functie van de voorzitter is een voltijdse opdracht ; hiertoe sluit de Vlaamse Executieve met de voorzitter een overeenkomst af voor de duur van het mandaat. Behoudens afwijkingen toegestaan door de Vlaamse Executieve, is de functie van voorzitter onverenigbaar met enig ander beroep.

§ 3. De algemene vergadering van de Instelling voorziet in de tijdelijke vervanging van de voorzitter bij afwezigheden van meer dan drie maanden.

Artikel 20

Het bestuurscomité bestaat uit de voorzitter, een bestuurder aangewezen door de Vlaamse Executieve, de directeur-generaal en de administratief directeur.

Artikel 21

Het bestuurscomité waakt over de uitvoering van de beslissingen van de bestuursorganen van de Instelling en oefent de machten uit die het krachtens het artikel 18 zijn gedelegeerd. Het bestuurscomité bereidt tevens de vergaderingen van de raad van bestuur voor.

Afdeling 4

De directeur-generaal, de administratief directeur

Artikel 22

§ 1. De directeur-generaal en de administratief directeur worden benoemd door de Vlaamse Executieve voor een periode van maximum zes jaar ; zij zijn herbenoembaar.

Hiertoe sluit de raad van bestuur met de directeur-generaal en de administratief directeur een arbeidsovereenkomst af voor de duur van het mandaat. Behoudens afwijkingen toegestaan door de raad van bestuur, zijn de functies van directeur-generaal en administratief directeur onverenigbaar met enig ander beroep.

§ 2. Door de Vlaamse Executieve wordt bij de benoeming van de directeur-generaal en van de administratief directeur rekening gehouden met de kandidaten, die via de procedure van open vacature hun kandidatuur indienen.

§ 3. De raad van bestuur van de Instelling voorziet in de tijdelijke vervanging van de directeur-generaal en de administratief directeur bij afwezigheden van meer dan een maand.

Artikel 23

§ 1. De directeur-generaal en de administratief directeur oefenen de bevoegdheden uit die hen krachtens artikel 18 zijn gedelegeerd, voeren de beslissingen uit genomen door de raad van bestuur, de voorzitter en het bestuurscomité en staan in voor de dagelijkse leiding van de Instelling.

§ 2. De directeur-generaal is inzonderheid belast met de wetenschappelijke leiding van de Instelling en met het uitwerken en opvolgen van initiatieven van valorisatie van onderzoeksresultaten. De beleidsaspecten van de Instelling worden in samenspraak met de voorzitter behandeld.

Artikel 24

De administratief directeur is belast met de technische en administratieve leiding van de Instelling.

Behoudens hetgeen bepaald in artikel 27, is de administratief directeur bevoegd voor personeelszaken, mits eerbiediging van de regels vastgelegd krachtens artikel 28 en van de regels vastgelegd door de raad van bestuur.

HOOFDSTUK V

Werking

Artikel 25

Binnen de Instelling worden er enerzijds drie onderzoeksafdelingen, ressorterend onder de directeur-generaal en anderzijds algemene diensten, ressorterend onder de administratief directeur, opgericht. De onderzoeksafdelingen zijn de afdeling energie, de afdeling leefmilieu en de afdeling grondstoffen.

Artikel 26

§ 1. Iedere onderzoeksafdeling wordt geleid door een afdelingshoofd.

§ 2. De afdelingshoofden worden, op voordracht van de raad van bestuur, benoemd door de Vlaamse Executieve en op de wijze bepaald in de statuten. De afdelingshoofden worden benoemd voor een periode van maximum zes jaar ; zij zijn herbenoembaar.

Hiertoe sluit de raad van bestuur met de afdelingshoofden een arbeidsovereenkomst af voor de duur van het mandaat. Behoudens afwijkingen toegestaan door de raad van bestuur, is de functie van afdelingshoofd onverenigbaar met enig ander beroep.

§ 3. Door de Vlaamse Executieve wordt bij de benoeming van de afdelingshoofden rekening gehouden met de kandidaten, die via de procedure van open vacature hun kandidatuur indienen.

§ 4. Het bestuurscomité van de Instelling voorziet in de tijdelijke vervanging van de afdelingshoofden bij afwezigheden van meer dan een maand.

Artikel 27

De aanstellingen, bevorderingen en aanwervingen worden op voorstel van de voorzitter en na voorafgaandelijk advies van het bestuurscomité, beslist door de raad van bestuur.

Artikel 28

De personeelsleden van de Instelling worden op basis van arbeidsovereenkomsten tewerkgesteld.

De organieke personeelsformatie wordt, op voorstel van het bestuurscomité, vastgesteld door de raad van bestuur.

De administratieve en geldelijke regelingen voor het personeel worden in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden uitgewerkt. De geldelijke regelingen worden voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd.

Artikel 29

De Instelling neemt de rechten en verplichtingen van het Studiecentrum voor Kernenergie over, zoals die worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest.

Artikel 30

De Vlaamse Executieve kan overgaan tot het schorsen of ontslaan van de voorzitter van de raad van bestuur, van de directeur-generaal, van de administratief directeur en van de afdelingshoofden.

De schorsing of het ontslag gebeurt na gemotiveerd advies van een door de Vlaamse Executieve aan te stellen commissie van drie hoge ambtenaren en drie magistraten.

De Vlaamse Executieve stelt deze commissie samen.

Artikel 31

§ 1. De raad van bestuur richt voor elke afdeling een wetenschappelijk adviesorgaan op voor de evaluatie van de onderzoeksprogramma's en voor de definiëring van de onderzoeksoriëntaties ; in deze adviesorganen kan een vertegenwoordiger van de koepelorganisatie van de milieuverenigingen opgenomen worden.

§ 2. De raad van bestuur zal een permanent overlegcomité oprichten met de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen om de valorisatie van kennis en onderzoeksresultaten te begeleiden.

HOOFDSTUK VI

Begroting en financiële middelen

Artikel 32

De Instelling legt jaarlijks, voor 31 mei, de begroting over het volgende dienstjaar voor aan de Vlaamse Executieve. Ter staving worden de geplande onderzoeksprogramma's en het activiteitenverslag van het vorig jaar gevoegd bij deze begrotingsdocumenten.

Artikel 33

§ 1. De Instelling kan financiële middelen verwerven door het aanrekenen van vergoedingen voor opdrachten bepaald in artikel 3, lid 4 en 5 en door terugvloei van financiële middelen overeenkomstig artikel 4, § 2.

§ 2. Aan de Instelling zullen jaarlijks door het Vlaamse Gewest toelagen verstrekt worden overeenkomstig de opdrachten en activiteiten bepaald in artikel 3, paragraaf 1 tot en met 3. Hiertoe wordt tussen de Vlaamse Executieve en de Instelling een beheersovereenkomst afgesloten op de wijze bepaald in de statuten.

HOOFDSTUK VII

Toezicht en Controle

Artikel 34

§ 1. De Vlaamse Executieve heeft toezichtsbevoegdheid over de Instelling. Het toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris en een gemachtigde van financiën en begroting.

De commissaris en de gemachtigde van financiën en begroting worden benoemd door de Vlaamse Executieve voor een periode van maximum zes jaar. Zij zijn herbenoembaar.

§ 2. De commissaris van de Vlaamse Executieve heeft de controlebevoegdheid over alle beslissingen, die een wetenschappelijke, technische, administratieve of financiële terugslag hebben.

§ 3. De gemachtigde van financiën en begroting heeft controlebevoegdheid over alle beslissingen, die een financiële en budgettaire terugslag hebben.

§ 4. De commissaris en de gemachtigde hebben het recht op elk ogenblik in kennis gesteld te worden van de stand van zaken, inzage te hebben in alle documenten en de juistheid van de geschriften en van de kas na te gaan.

§ 5. De commissaris en de gemachtigde kunnen binnen een termijn van vier vrije dagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, met de statuten, met de beheersovereenkomst of met het algemeen belang.

Het beroep is opschortend.

Deze termijn gaat in de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voorzover zij daarop regelmatig uitgenodigd werden, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop zij er kennis van hebben gekregen.

Indien de Vlaamse Executieve bij wie het beroep werd aangetekend, binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande de dag van de aantekening van het beroep, de nietigverklaring niet heeft uitgesproken, wordt de beslissing van de raad van bestuur definitief.

§ 6. De commissaris en de gemachtigde wonen met raadgevende stem de vergaderingen van de algemene vergadering, van de raad van bestuur en van het bestuurscomité bij.

§ 7. De Vlaamse Executieve voorziet in de tijdelijke vervanging van de commissaris en de gemachtigde bij afwezigheden van meer dan drie maanden.

Artikel 35

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op de regelmatigheid van de verrichtingen weer te geven in de jaarrekening, wordt aan een commissaris-revisor opgedragen. Deze wordt benoemd door de algemene vergadering uit de leden van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

HOOFDSTUK VIII

Overgangsbepalingen

Artikel 36

In afwachting van de benoeming van de raad van bestuur kan de Vlaamse Executieve een bijzondere vertegenwoordiger aanduiden die bevoegd is om bij hoogdringendheid namens de Instelling beslissingen te nemen en daarvoor de nodige stukken kan tekenen, en de Instelling in die aangelegenheden kan verbinden ten overstaan van derden.

Artikel 37

§ 1. De overgedragen personeelsleden van het Studiecentrum voor Kernenergie gaan over naar de Instelling met hun rechten en verplichtingen, met hun graad en in hun hoedanigheid. Zij behouden tenminste de bezoldiging, de anciënniteit, de toelagen, de vergoedingen en de legale en extra-legale pensioenrechten.

§ 2. Tot zolang de administratieve en geldelijke regelingen, bepaald in artikel 28, niet van kracht zijn geworden, wordt de rechtstoestand van nieuw aangeworven personeelsleden beheerst door de regels die van kracht waren bij het Studiecentrum voor Kernenergie.

HOOFDSTUK IX

Inwerkingtreding

Artikel 38

Dit decreet treedt in werking op de dag van publicatie in het Belgisch Staatsblad.

**ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
VAN VLAANDEREN**

***ADVIES OVER HET "VOORONTWERP DECREET TOT OPRICHTING VAN DE
VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK. VITO".***

Op 2 augustus 1.1. heeft de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, de heer N. De Batselier, de SERV om advies gevraagd over een voorontwerp-decreet houdende de oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, de VITO.

Bedoeling van dit voorontwerp-decreet is met de oprichting van de VITO de continuïteit van het zogenaamd diversificatie-onderzoek binnen het SCK te verzekeren en het structureel vorm te geven via de oprichting van een autonome Vlaamse onderzoeksinstelling.

Voorliggend voorontwerp-decreet legt dus de decretale basis voor de verdere uitbouw van de geregionaliseerde taken van het SCK.

In het hiernavolgend advies doet de Raad in een eerste deel uitspraak over een aantal wezenlijke bepalingen m.b.t. de modaliteiten van oprichting en werking van VITO.

Onder een tweede punt worden dan artikelsgewijze nog enkele bemerkingen geformuleerd.

ADVIES

I. GLOBALE BEOORDELING

De Raad verklaart zich akkoord met de oprichting voor het Vlaamse Gewest van een autonome onderzoeksinstelling waar, in een multidisciplinair kader, technologisch onderzoek zal worden verricht in specifieke spitsdomeinen voor de duurzame ontwikkeling van processen en produkten en de daarmee verbonden ontwikkelingen op demonstratiegrootte.

Ten aanzien van de concrete invulling van deze optie van de Vlaamse Executieve, wenst de Raad evenwel in wat volgt zijn bemerkingen te formuleren ten aanzien van een aantal fundamentele aspecten zoals de afbakening van de onderzoeksdomeinen, de middelenvoorziening en de autonomie van de Instelling.

a) Afbakening van de opdracht

De Raad stelt vast dat de opdracht van VITO betrekking heeft op het industrieel basisonderzoek, het technologisch onderzoek en het aanverwant maatschappelijk onderzoek in volgende 3 onderzoeksdomeinen : energie, leefmilieu en grondstoffen.

Het betreft hierbij, volgens het Voorontwerp-Memorie van Toelichting, domeinen die bijzonder belangrijk zijn voor de Vlaamse Gemeenschap en derhalve het voorwerp uitmaken van bijzondere aandacht van de Vlaamse Executieve.

De Raad is van oordeel dat de bepaling van de opdracht van VITO zou moeten gesitueerd worden in het kader van een globaal strategisch-wetenschappelijk beleidsplan voor Vlaanderen, met bijzondere aandacht hierin voor de complementariteit tussen het geheel van de Vlaamse onderzoeksinstellingen en -initiatieven (cf. infra). De Raad meent dat de loutere opsomming in artikel 3 van de drie domeinen m.b.t. dewelke VITO geïntegreerd technologisch onderzoek moet verrichten, niet beantwoordt aan de hiervoor geformuleerde bekommernis.

De Raad meent dat in de beheersovereenkomst, waarbinnen de opdracht van VITO zal geconcretiseerd worden, met deze bekommernis terdege rekening zal moeten gehouden worden. Tevens moet o.m. vastgesteld worden dat noch in voorliggend voorontwerp-decreet noch in het voorontwerp-decreet m.b.t. het IWT (met uitzondering dan van een beperkte verwijzing bij de specifieke initiatieven naar de KMO's toe) verwezen wordt naar de noodzakelijke coördinatie tussen VITO en de andere instellingen op vlak van wetenschappelijk-technologisch onderzoek in Vlaanderen.

De Raad stelt verder vast dat de opdracht van VITO zoals formeel omschreven in artikel 3, beperkt is tot de drie genoemde onderzoeksdomeinen.

De Raad kan, gegeven ook de binnen SCK-diversificatie opgebouwde expertise, vooralsnog de beperking tot drie onderzoeksdomeinen onderschrijven, maar is evenwel van oordeel dat de libellering van artikel 3 op termijn geen hinderpaal mag vormen voor activiteiten van VITO op andere onderzoeksdomeinen.

Uit het voorontwerp-decreet blijkt dat de onderzoeksopdracht van VITO m.b.t. de genoemde onderzoeksdomeinen ook het onderzoek insluit van de maatschappelijke aspecten zoals omgevingsaspecten, gezondheidsaspecten, risicobeheersing, veiligheidsaspecten en technologiebeoordeling.

De Raad onderschrijft de optie om van in de eerste fase van het technologisch onderzoek de maatschappelijke aspecten ervan op een geïntegreerde wijze in het onderzoek te betrekken.

De Raad wenst hierbij te benadrukken dat de Stichting Technologie Vlaanderen (STV) bij decreet werd gelast met het maatschappelijk onderzoek. Voor de in het voorontwerp-decreet genoemde onderzoeksdomeinen, moet de STV hierbij kunnen rekenen op de onontbeerlijke technologische ondersteuning vanuit VITO.

Hoe dan ook meent de Raad dat op het vlak van Technology Assessment elke overlapping tussen overheidsinstellingen moet vermeden worden en derhalve coördinatie en taakverdeling zal aangewezen zijn.

Wat dit laatste betreft meent de Raad dat de VITO-opdracht moet uitgebouwd worden rond deze aspecten waarvoor VITO, vanuit zijn wetenschappelijk technologische invalshoek een zinvolle inbreng kan doen (bv. op vlak van risico-beheersing).

b) Re Beheersovereenkomst

In het Voorontwerp-Memorie van Toelichting wordt gesteld dat de VITO als onderzoekscentrum een onderzoeksplanning gespreid over meerdere jaren (minstens 3 jaren) zal kunnen ontwikkelen en uitvoeren.

Deze onderzoeksplanning zal mede het voorwerp uitmaken van een beheersovereenkomst tussen de Instelling en het Vlaams Gewest waarin de wederzijdse rechten en verplichtingen, de betoelaging, enz. worden geregeld.

Terzake meent de Raad dat, met het oog op de noodzakelijke continuïteit van het onderzoek, de verwijzing in het Voorontwerp-Memorie van Toelichting naar een programmering die loopt over een periode van minstens 3 jaren, uitdrukkelijk in de tekst van het voorontwerp-decreet dient te worden opgenomen.

Tevens meent de Raad dat in de tekst van het voorontwerp-decreet een bepaling zou moeten opgenomen worden m.b.t. de financiering van de courante werkingsuitgaven van het Instituut (cf. gewaarborgde minimum basis-dotatie).

c) Re autonomie van VITO

De Raad onderschrijft de relatie die in het voorontwerp-decreet gelegd wordt tussen de opdrachten van VITO en de beleidsobjectieven van de Vlaamse Executieve. Niettemin is de Raad van oordeel dat de autonomie van VITO ten aanzien van de doelstellingen vervat in artikel 3, punt 1 (en 2) niet mag uitgehold worden door de mogelijke opdrachten voorzien onder punt 3 (cf. opdrachten van de Vlaamse Executieve en beleidsondersteunende onderzoeken en advisering) van hetzelfde artikel.

De Raad meent dat ook voorgaande bekommernis het voorwerp moet uitmaken van de beheersovereenkomst.

II. ARTIKELSGEWIJZE BEMERKINGEN

- . Artikel 16 § 1 : betreffende de samenstelling van de Raad van Bestuur.

De Raad stelt voor dat het aantal vertegenwoordigers van resp. overheid, industrie en de onderzoekswereld bij decreet zou vastgelegd worden en dat tevens de procedure omschreven wordt die zal gevolgd worden bij de benoeming van de leden van de Raad van Bestuur.

- . Artikel 26, § 2 : betreffende de benoeming van de afdelingshoofden.

De Raad dringt erop aan dat, met het oog op de operationaliteit van de Instelling, de Vlaamse Executieve bij de benoeming van de afdelingshoofden in de hoogste mate rekening zou houden met de bekommernissen die aan de basis zullen liggen van de voordracht ervan door de Raad van Bestuur.

- . Artikel 34 § 2 : betreffende de rol van de commissaris van de Vlaamse Executieve.

De Raad meent dat de draagwijdte van de bepalingen van dit artikel onduidelijk is, met name dan wat de controlebevoegdheid betreft over “alle beslissingen met wetenschappelijke terugslag”.

Het mag voor de Raad geenszins de bedoeling zijn via deze bepaling de autonomie van de onderzoeksinstelling uit te hollen.

Brussel, 12 september 1990.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK **BELGIE.**
-----ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE. *

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 7 augustus 1990 door de Vice-voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister **van** Economie, Middenstand en Energie verzocht hem van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "**tot oprichting van de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, V.I.T.O.**", verzoek dat op 24 september 1990 werd bevestigd, heeft op 4 oktober 1990 het volgend advies gegeven :

---

* L. 20.163/1.

1. DOEL VAN HET ONTWERP.

Het ontwerp heeft tot doel in het Vlaamse Gewest een onderneming met rechtspersoonlijkheid op te richten onder de naam "Vlaamse Instelling voor technologisch onderzoek" (afgekort V.I.T.O.), met als opdracht het verrichten van geïntegreerd technologisch onderzoek in drie domeinen, te weten energie, leefmilieu en grondstoffen, inbegrepen het overnemen van de niet-nucleaire taken van het **Studiecentrum** voor Kernenergie. Aldus wordt de V.I.T.O. de instelling waaraan het Vlaamse Gewest de taken, **personeelsleden, goederen, rechten en verplichtingen** van voormeld Studiecentrum toevertrouwt die - krachtens artikel 61, § 3, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten en artikel 25 van de wet van 26 juni 1990 betreffende sommige openbare instellingen of instellingen van openbaar nut en andere overheidsdiensten - bij koninklijk besluit aan het Vlaamse Gewest zullen worden overgedragen.

II. BEVOEGDHEID.

Het maatschappelijk doel van de V.I.T.O., te weten het geïntegreerd technologisch onderzoek in de domeinen van de energie, het leefmilieu en de grondstoffen, inbegrepen het overnemen van de niet-nucleaire taken van het Studiecentrum voor Kernenergie, moet uiteraard worden gelezen in het licht van de bevoegdheden welke het Vlaamse Gewest ontleent aan de artikelen 6, § 1, II en VII, en 6bis van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der **instellin-**

... / ...

gen, zoals gewijzigd bij de bijzondere wet van 8 augustus 1988. De activiteiten van de instelling kunnen dus betrekking hebben op de domeinen waarin dat Gewest bevoegd is, daarin begrepen dat van het desbetreffende wetenschappelijk onderzoek.

III. ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Artikel 2 van het ontwerp voorziet in de oprichting van een "onderneming met rechtspersoonlijkheid", waarvan de statuten, na goedkeuring door de Vlaamse Executieve, zullen worden vastgesteld in een notariële akte houdende de oprichting van de Vlaamse Instelling voor technologisch onderzoek; Tevens wordt bepaald dat voor de aangelegenheden die niet geregeld zijn in het ontwerp of in de statuten, de bepalingen van de gecoördineerde wetten **op** de handelsvennootschappen, inzonderheid die welke betrekking hebben op de naamloze vennootschappen, van overeenkomstige toepassing zullen zijn.

Uit de globale lezing van het ontwerp moet worden afgeleid dat de organieke regeling van de onderneming een combinatie is van bepalingen ontleend aan zowel het publiek als het privaatsrecht, met dien verstande dat de in het ontwerp opgenomen regelen de hoofdregelen zijn **en** die van het privaatsrecht een suppletief karakter hebben.

Hieruit mag worden afgeleid dat de nieuwe **onderneming** een rechtspersoon zal zijn met een specifiek statuut hetwelk - en dat moet worden onderstreept - niet mag worden

.../...

gelijkgesteld met dat van een naamloze vennootschap en voldoende elementen bevat om de onderneming als zijnde van publiekrechtelijke aard aan te wijzen.

Uit die laatste kwalificatie vloeit voort dat de regelen van het Belgisch vennootschapsrecht of van de desbetreffende Europese richtlijnen niet uit zichzelf van toepassing zijn.

★

Blijkens de kommentaar van de memorie van toelichting bij artikel 2 van het ontwerp zou de specifieke vorm van de nieuwe onderneming "overleg en medezeggenschap van andere privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen waarborgen?

In het ontwerp zelf is enkel voorzien in de mogelijkheid dat (publiekrechtelijke of privaatrechtelijke) rechtspersonen en natuurlijke personen tot de V.I.T.O. toetreden (artikel 8) maar ontbreekt elke garantie omtrent de vertegenwoordiging van de betrokkenen in de bestuursorganen.

Uit de lezing van het ontwerp blijkt immers dat :

- de bevoegdheden van de algemene vergadering sterk gereduceerd zijn : zij is bevoegd om te besluiten tot alle statutenwijzigingen, na Voorafgaandelijke **goedkeuring**" door de Vlaamse Executieve (artikel 14) ; het kapitaal kan enkel

... / ...

worden verhoogd bij beslissing van de Vlaamse Executieve (artikel 8);

- niet is voorzien in de vertegenwoordiging in de raad van bestuur van andere publiekrechtelijke rechtspersonen dan het Vlaamse Gewest, evenmin als van privaatrechtelijke rechtspersonen en van natuurlijke personen:
- de rechten en de plichten verbonden aan de aandelen van de hiervoor bedoelde personen kunnen verschillen van de rechten en plichten verbonden aan de aandelen op naam van het Vlaamse Gewest (artikel 8, derde lid).

Er zal derhalve moeten worden nagegaan of, tot verwezenlijking van de in de memorie van toelichting aangekondigde medezeggenschap, het ontwerp niet moet worden aangevuld met bepalingen die de vertegenwoordiging van de andere vennoten dan het Vlaamse Gewest inzonderheid in de raad van bestuur regelen.

Ten slotte verdient het aanbeveling de bepalingen uit de wetgeving op de naamloze vennootschappen die op de V.I.T.O. van toepassing worden gemaakt, minstens in de statuten expliciet aan te wijzen. In het ontwerp wordt alleen artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen **uitdrukkelijk** van toepassing uitgesloten (artikel 13, derde lid), terwijl nog andere bepalingen moeilijk

.../...

voor toepassing in aanmerking komen, zoals die welke bijvoorbeeld op de financiële planning van de vennootschap betrekking hebben, (artikel 29ter van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen). Het hoeft geen betoog dat een uitdrukkelijke vermelding van de wetsbepalingen die bij wege van verwijzing van toepassing worden gemaakt, de rechtszekerheid zou dienen.

2. . Blijkens het bepaalde in de artikelen 22, § 1, 26, § 2 en 28, eerste lid, van het ontwerp, zullen de **directeur**-generaal, de administratief directeur, de afdelingshoofden en de andere personeelsleden van de V.I.T.O. bij wege van een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur worden in dienst genomen.

Artikel 28, derde lid, voegt daaraan toe dat "**de** administratieve en geldelijke regelingen voor het personeel in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden worden uitgewerkt. De geldelijke **rege**-lingen worden voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd?

In de kommentaar van de memorie van toelichting bij artikel 27, dat de "aanwijzingen, bevorderingen en **aanwervingen**" betreft, is evenwel sprake van "**aanwervingen** van personeelsleden met een arbeidsovereenkomst" enerzijds en, anderzijds, van "**de** te benoemen functionarissen?

Volgens de kommentaar bij artikel 28 is "**voor** de te benoemen functionarissen dit artikel niet van toepassing

voor de duur van hun mandaat". Zulks blijkt niet uit het ontwerp.

Aan de Raad van State is meegedeeld dat met de term "**functionarissen**" de directeur-generaal, de administratief directeur en de afdelingshoofden zijn bedoeld, omdat zij, anders dan **de** personeelsleden, eerst worden aangewezen door de Vlaamse Executieve.

Voorts rijst de vraag of, gelet op artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, het bepaalde in de hierboven aangehaalde artikelen 22, § 1, 26, § 2 en 28, - krachtens welke de "**functionarissen**" en de personeelsleden op basis van arbeidsovereenkomsten worden tewerkgesteld, de administratieve en geldelijke regelingen voor het personeel worden uitgewerkt in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden, en de geldelijke regelingen voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd - niet in verband moet worden gebracht met artikel 87, § 4, van diezelfde bijzondere wet, luidens hetwelk een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen na advies van de Executieven, de algemene principes van het administratief en geldelijk statuut van het rijkspersoneel aanwijst, welke van rechtswege van toepassing zullen zijn op het personeel van onder meer de publiekrechtelijke rechtspersonen die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten. Zoals de teksten luiden moeten, zolang het in artikel 87, § 4, bedoelde koninklijk besluit niet is getroffen, de Executieven bij de vaststelling van de personeelsstatuten **reke-**

.../...

ning houden met het bepaalde in artikel 13, § 6, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, welke bepaling, luidens artikel 18, § 3, tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1988, immers slechts wordt opgeheven op de datum waarop het in artikel 87, § 4, bedoelde koninklijk besluit in werking treedt. Met andere woorden, volgens voormelde teksten kunnen de Executieven statutaire regelingen alsnog slechts vaststellen met het akkoord van de nationale **Minister van Openbaar Ambt**.

Ten dezen bepaalt het ontwerp evenwel dat het personeel in dienst zal worden genomen bij wege van arbeids-overeenkomsten, wat inhoudt dat de dienstverbintenis van contractuele en niet van reglementaire aard zal zijn en, voorts, dat de administratieve en geldelijke regelingen voor het personeel in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden worden uitgewerkt, met **dien verstande** dat de geldelijke regelingen voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve worden voorgelegd.

Naar aan de Raad van State **werd** meegedeeld, is deze regeling, waarmee de tot nu toe in het Studiecentrum **gevolgde** beleidslijn en bestaande toestanden worden **doorgetrokken**, in hoofdzaak- ingegeven door de bekommernis om de doelmatigheid van de nieuwe onderneming te verzekeren. Het procédé van de contractuele rechtspositieregeling is dus duidelijk een beleidskeuze van het Vlaamse Gewest.

Het bepaalde..in meergenoemd artikel 87, § 4, van de bijzondere wet **van** ⁸ augustus **1980** lijkt maar van **rele-**

.../...

vantie te zijn ten aanzien van het personeel met een reglementaire (1), dus door de overheid eenzijdig vastgestelde rechtspositie. Het kan aan het Gewest de mogelijkheid niet ontnemen om, wanneer zulks verantwoord is, voor een contractuele rechtspositieregeling van het personeel of een deel ervan te opteren.

Indien men de betrokken bijzondere-wetsbepalingen **zo** leest, moet daaruit volgen dat wanneer is aangetoond dat de ontworpen regeling volledig kadert in het maatschappelijk doel en de geplande structuur van de onderneming, het bepaalde in artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 niet voor toepassing in aanmerking komt.

Ten dezen houdt de keuze omtrent de rechtspositie van het personeel trouwens onmiddellijk en **nauw** verband met de werking van de onderneming, een aspect waarvoor de nationale overheid niet bevoegd is.

3. Luidens artikel 10 van het ontwerp kan de V.I.T.O. voor de verwezenlijking van haar doel langlopende leningen aangaan mits (lees : met) voorafgaande machtiging van de

---

(1) Een aanwijzing in die zin vindt men in de commentaar bij artikel 11 van het ontwerp dat de bijzondere wet van 8 augustus 1988 is geworden (memorie van toelichting, Gedr. St., Kamer v. **Volksv.**, B.Z. 1988, nr. **516/1**, blz. 27 en 28). Het personeel dat wordt vermeld en waarvoor in een nationale maatregel wordt voorzien, is het Wast, tijdelijk en **hulppersoneel**", te weten de drie categorieën van het rijkspersoneel waarvan het statuut eenzijdig bij koninklijk besluit wordt vastgesteld.

Vlaamse Executieve, en kan deze laatste aan deze leningen de **Gewestwaarborg** verlenen.

Zoals de Raad van State met betrekking tot een dergelijke bepaling in zijn advies L. **19.808/8** van 20 april 1990 over een voorontwerp van decreet tot oprichting van de Vlaamse Vervoermaatschappij (Gedr. St. Vlaamse Raad, 1989-1990, nr. **357/1** van 8 juni 1990) a?. deed opmerken, dient hierbij de aandacht te **worden** gevestigd op de voorschriften van artikel 49, §§ 2, 4 en 5, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, die op de uitgifte van leningen door de instellingen van openbaar nut van de Gemeenschappen en de Gewesten betrekking hebben.

IV. BIJZONDERE OPMERKINGEN.

Indieningsbesluit.

Het indieningsbesluit ontbreekt.

Opschrift.

De afkorting V.I.T.O. kan worden weggelaten en de tekst kan worden gesteld als volgt :

"Voorontwerp van decreet betreffende de Vlaamse Instelling voor technologisch onderzoek?

.../...

Artikel 2.

Mede rekening gehouden met de algemene opmerkingen over de aard van de nieuwe instelling, wordt voor dit artikel de volgende redactie in overweging gegeven :

"Artikel 2.-

5 1. De Vlaamse Executieve wordt ertoe gemachtigd voor het Vlaamse Gewest een onderneming van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid op te richten, te noemen **"de Vlaamse Instelling voor technologisch onderzoek"**, in het kort V.I.T.O.

De V.I.T.O. wordt opgericht bij notariële akte houdende de statuten zoals vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

§ 2. De V.I.T.O. wordt geregeld door de bepalingen van dit decreet en van de statuten alsmede door de **wets-** en reglementsbepalingen betreffende de naamloze vennootschappen waarnaar dit decreet of de statuten uitdrukkelijk verwijzen?

In de overige artikelen kan dan systematisch "instelling" worden vervangen door **"V.I.T.O."**.

Artikel 3.

In het tweede lid schrijve men :

.../...

"De V.I.T.O. heeft inzonderheid tot opdracht :".

In het tweede lid, 5°, schrijve men :

- 05 • onverminderd het bepaalde in artikel 4, § 1, het beschermen en valoriseren . . .".

Voorts zal de Vlaamse Executieve moeten nagaan of de tekst niet moet worden aangevuld met een bepaling waarbij de Executieve wordt gemachtigd die opsomming zo nodig aan te vullen.

Artikel 4.

De paragrafen 2 en 3 van dit artikel luiden als volgt :

"§ 2. De Instelling kan deelnemen aan tijdelijke verenigingen, groepen of syndicaten voor het uitvoeren van studies en onderzoeken, voorzover deze beantwoorden aan de in artikel 3 opgenomen doelstellingen.

§ 3. De Instelling kan de eigen financiële middelen niet aanwenden voor kapitaalparticipaties in ondernemingen, instellingen of verenigingen en de Instelling kan zelf geen ondernemingen, instellingen of verenigingen oprichten?

Aan de Raad van State is meegedeeld dat het verschil tussen beide vormen van deelneming moet gesitueerd worden in de intensiteit en de termijnen ervan.

... / ...

Dit verschil moet echter in de tekst zelf beter tot uiting worden gebracht.

Voorts schrijve men in paragraaf 2 :

" . . . groepen, syndicaten of andere ondernemingen, doch enkel voor het uitvoeren van studies en onderzoeken en voor-
. zover ...",

en in paragraaf 3:

"De V.I.T.O. kan geen kapitaalparticipaties nemen in ...".

★

In het opschrift van hoofdstuk III vervange men het woord "kredieten" door "middelen".

Artikel 7.

Men passe de tekst aan als volgt :

"~~Het~~ kapitaal bij de oprichting bedraagt . . . .

.../...

Het zal worden verhoogd met . . . bestanddelendie, ingevolge de herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie, worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest en door dit laatste in de V.I.T.O. worden ingebracht".

Indien men met betrekking tot de inbreng in natura toepassing wil maken van de regel betreffende de revisorale controle, dient zulks te geschieden met een uitdrukkelijke verwijzing naar artikel 29bis van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

Artikel 8.

In het tweede lid schrijve men :

"De aandelen dienen voor meer dan drie vierde in handen . . .".

Rekening gehouden met de door de gemachtigde verstrekte toelichting, formuleer men het derde lid als volgt :

"De rechten en plichten verbonden aan de aandelen bedoeld in het eerste lid, worden bepaald in de statuten?

Artikel 10.

Om de reden vermeld in de algemene opmerkingen, nr. 3, schrijve men :

... / ...

"... met voorafgaande machtiging van de bevoegde overheid?

★

In het opschrift van hoofdstuk IV schrijve men **"Bestuursorganen** van de **V.I.T.O."** en men gebruike die term ook in de artikelen van het ontwerp.

Artikel 12.

In het eerste lid schrijve men, in 3° : **"de voorzitter en het bestuurscomité"** en in 4° : **"de directeur-generaal en de administratief directeur"**

Artikel 13.

Men wijzige het tweede en het derde lid als volgt :

"Tenzij met toepassing van artikel 8, derde lid, anders is bepaald, geeft **elk** aandeel recht op één stem.

De stemrechtbeperking bedoeld in artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen is niet **van toepassing**".

... / ...

In het derde lid schrappe men het woord "**speciaal**".

Artikel 14.

Men redigere het tweede lid als volgt :

"**Zij** kan de statuten enkel wijzigen met het akkoord van de Vlaamse Executieve?

Artikel 15.

Men schrijve :

". . . wordt de bevoegdheid van de algemene vergadering uitgeoefend door de raad van bestuur?

Artikel 16.

Zoals hierboven in de algemene opmerkingen reeds is aangestipt, voorziet het ontwerp niet in de vertegenwoordiging in de raad van bestuur van mogelijk andere publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen. Volgens de memorie van toelichting (p. 16) zal in **de** statuten worden bepaald dat aandeelhouders, die ten minste tien procent van de aandelen bezitten, in de raad van bestuur zullen vertegenwoordigd zijn. Deze bedoeling komt niet alleen niet

.../...

tot uiting in de tekst van het ontwerp, maar schijnt zelfs te worden tegengesproken door het bepaalde in artikel: 16, § 1, tweede lid, waarbij **"in** de raad van bestuur deskundigen van de overheid, van de industrie en van de onderzoekswereld zullen benoemd worden".

Zelfs indien deze bepaling niet **limitatief** is, zou toch minstens de memorie van toelichting moeten preciseren welke verhouding tussen de verschillende groepen van deskundigen in acht moet worden genomen.

Ten slotte is in § 1, tweede lid, niet expliciet gesteld dat ook het mandaat van de voorzitter hernieuwbaar is. Mocht dit laatste de bedoeling zijn, dan vulle men de tekst aan als volgt :

"... op de wijze bepaald in de statuten: zij zijn **herbenoem**-baar. In de raad van bestuur ...".

★

De paragrafen 2 en 3 moeten worden samengevoegd en men schrijve :

"§ 2. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de nationale Regering, een Gemeen-

... / ...

schaps- of een Gewestraad, een **Gemeenschaps-** of een **Gewest-** executieve, van de rechterlijke macht of van het Europees Parlement.

Het lidmaatschap van de raad van bestuur is eveneens onverenigbaar met dat van het personeel van de **V.I.T.O."**.

Ook de paragrafen 4 en 5 kunnen best worden samengevoegd en overgebracht naar artikel 17 dat dan zou luiden als volgt :

"Artikel 17.-

§ 1. De directeur-generaalwoontde vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem.

Het secretariaat van de raad wordt waargenomen door de administratief directeur.

§ 2. Op de vergaderingen van de raad van bestuur kunnen afgevaardigden van de meest representatieve vakorganisaties als waarnemer worden uitgenodigd. Zij hebben geen stemrecht".

Artikel 18.

Rekening gehouden met de aan de Raad van State verstrekte toelichting, wijzige men het artikel als volgt :

.../...

"Artikel 18.-

De raad van bestuur heeft alle bevoegdheden die niet door of krachtens **dit** decreet aan andere organen zijn toegewezen.

De voorzitter van de raad van bestuur vertegenwoordigt de V.I.T.O. in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen.

De statuten bepalen welke bevoegdheden aan de voorzitter van de raad van bestuur, aan het bestuurscomité, aan de directeur-generaal en aan de administratief directeur zullen gedelegeerd worden?

★

Men vulle het opschrift van afdeling 3 aan als volgt :

"De voorzitter en het bestuurscomité?

Artikel 19.

Gelet op de bevoegdheden van de raad van bestuur en onverminderd de opmerking onder artikel 23, moet in paragraaf 1, eerste en tweede zin, klaarblijkelijk worden gelezen :

"... belast met het dagelijks bestuur . . .";

"... in samenspraak met de directeur-generaal voorbereid?

De derde zin kan worden weggelaten vermits de delegaties worden geregeld door artikel 18, derde lid, en door de statuten.

In paragraaf 2 schrijve men :

"Het mandaat van voorzitter is een voltijdse opdracht: zijn rechten en plichten worden in een overeenkomst met de Vlaamse Executieve bedongen. Behoudens afwijkingen toegestaan door deze laatste doch onverminderd het bepaalde in artikel 16, § 2, is het mandaat van voorzitter onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep?

In de kommentaar bij dit artikel van de memorie van toelichting wordt onder meer gepreciseerd dat **"de** overeenkomst tussen de voorzitter en de Vlaamse Executieve ook een arbeidsovereenkomst van bepaalde duur kan zijn . . .".

Gelet op de bepalingen van het ontwerp betreffende de rol en de taken van de voorzitter van de raad van bestuur, moet diens functie veeleer worden gezien als een mandaat, wat derhalve de toepassing van de **arbeidsovereen-**komstenwet uitsluit.

... / ...

Artikel 20.

Men **precisere** :

"... de voorzitter van de raad van bestuur, ...".

*

In het opschrift van afdeling 4 schrijve men, conform de opmerking bij artikel 12, eerste lid, 4" :

"De directeur-generaal en de administratief directeur?

Artikel 22.

Naar luid van paragraaf 1 worden de **directeur-generaal** en de administratief directeur "benoemd door de Vlaamse Executieve voor een (hernieuwbare) periode van maximum zes jaar" en "**sluit** de raad van bestuur met de , directeur-generaal (hiertoe) een arbeidsovereenkomst af voor de duur van het mandaat?

De rechtspositie van de betrokken personeelsleden kan moeilijk tegelijk van reglementaire en van contractuele aard zijn. Een zodanige toestand past niet in de organisatie van de **rechtsbescherming** die zo is opgebouwd dat voor het personeelslid met een reglementaire **rechtspositieregeling** **in** de regel in een andere rechter is voorzien dan voor

.../...

het personeelslid met een contractuele **rechtspositieregeling**. Ten aanzien van de organisatie van die rechtsbescherming is het Gewest zonder bevoegdheid.

Uit het voorgaande mag al volgen dat de term **"benoeming"** in een oneigenlijke betekenis is gebruikt. Om de beoogde rechtshandeling bestaanbaar te maken met de zoëven aangegeven rechtsbescherming, lijkt men ervan te **moeten** uitgaan dat de bedoelde beslissing van de Vlaamse Executieve moet worden gezien als de rechtswaarde hebbende van een voor de V.I.T.O. bindende voordracht die vreemd is aan het vaststellen van de op de arbeidsverhouding **betrekking** hebbende rechtsrelatie, welke rechtsrelatie en de vaststelling ervan uitsluitend zaak zijn van de V.I.T.O. en het in dienst genomen personeelslid. De rechtshandeling welke in het ontwerp als een benoeming wordt aangewezen, is 'dan niet meer dan een bijzondere **vorm** van (preventief) toezicht vanwege de Vlaamse Executieve op de V.I.T.O.

Om onnodige verwarring te voorkomen, is het geraten de woorden **"benoemen"** en **"benoemd"** in artikel 22 en telkens wanneer aan een zelfde toestand wordt gerefereerd, te vervangen door **"aanwijzen"**, respectievelijk **"aangewezen"**.

In paragraaf 1 schrijve men dan :

"De directeur-generaal en de administratief directeur worden aangewezen door de Vlaamse Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar: hun aanwijzing is hernieuwbaar.

.../...

Hun rechten en plichten worden voor de duur van hun opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijking door deze toegestaan, is hun opdracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep?

★

Rekening gehouden met de bedoeling van de stellers van het ontwerp zoals die door de gemachtigde van de Executieve is uiteengezet, wijzige men paragraaf 2 als volgt :

"§ 2. De aanwijzing van de directeur-generaal en de administratief directeur gebeurt na een openbare oproep, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad?

Artikel 23.

Paragraaf 1 bepaalt onder meer dat de **directeur-generaal** en de administratief directeur instaan "**voor** de dagelijkse leiding van de instelling?

De stellers van het ontwerp zullen zich moeten beraden over de respectieve bevoegdheden van enerzijds de voorzitter van de raad van bestuur (artikel 19, § 1) en, anderzijds, van de directeur-generaal en de administratief directeur.

... / ...

Alleszins zullen die bevoegdheden duidelijker moeten afgebakend worden dan nu in het ontwerp is bepaald.

In paragraaf 2, laatste zin, vervange men, conform het tekstvoorstel bij artikel 19, § 1, **"behandeld"** door **"voorbereid"**.

Artikel 24.

Men beperke de tekst tot wat volgt :

"De administratief directeur is belast met de technische en administratieve leiding van de V.I.T.O., personeelszaken inbegrepen?

Artikel 26.

In de lijn van de opmerking onder artikel 22, wordt voor paragraaf 2 de volgende redactie voorgesteld :

"§ 2. Volgens de regelen bepaald in de statuten, wijst de Vlaamse Executieve, voor een periode van hoogstens zes jaar, de afdelingshoofden aan, de raad van bestuur gehoord: hun aanwijzing is hernieuwbaar.

De rechten en plichten van de afdelingshoofden worden voor de duur van hun opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijking door deze toegestaan, is hun opdracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep?

.../...

Voor het overige passe men het bepaalde in paragraaf 3 aan overeenkomstig het tekstvoorstel en de opmerkingen bij artikel 22, § 2.

Artikel 27.

Dit artikel luidt als volgt :

"Artikel 27.-

De aanstellingen, bevorderingen en aanwervingen, worden op voorstel van de voorzitter en na **voorafgaandelijk** advies van het bestuurscomité, beslist door de raad van bestuur?

Aan de Raad van State is meegedeeld dat de term **"aanstellingen"** betrekking heeft op de personeelsleden die overkomen van het Studiecentrum voor Kernenergie, terwijl de term **"aanwervingen"** (lees : indienstneming) slaat op recrutering van andere personen.

Dit onderscheid moet in de tekst van het ontwerp worden gepreciseerd.

Voorts heeft de gemachtigde van de Executieve erop gewezen dat de woorden **"op voorstel van de voorzitter"** (lees : de voorzitter van de raad van bestuur) geenszins inhouden dat zonder een dergelijk voorstel de bedoelde **"aanstellingen, bevorderingen en aanwervingen"** geen doorgang zouden kunnen vinden.

.../...

Het ware dus beter deze woorden weg te laten, te **meer** daar de bevoegdheden van de voorzitter, in verband met het inschrijven, van voorstellen en andere aangelegenheden op de agenda van de raad van bestuur en het bestuurscomité, thuis horen in de statuten of in een reglement van orde.

Ten slotte zullen de stellers van het ontwerp zich erover moeten beraden of de bevoegdheid op het stuk van personeelszaken niet gedeeltelijk (bv. wat de lagere personeelscategorieën betreft) moet worden overgedragen aan de voorzitter c.q. de directeur-generaal, volgens nadere regelen te bepalen in de statuten of het reglement van orde.

Artikel 28.

Volgens het derde lid worden ~~de~~ administratieve en geldelijke regelingen voor het personeel uitgewerkt in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden.

De wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités is op de V.I.T.O. niet van toepassing. Het eventueel toepasselijk maken van die wet is zaak van de nationale overheid. In ieder geval heeft het Gewest geen bevoegdheid om een stelsel van collectief arbeidsrecht op te bouwen. In het geval dat de nationale overheid de **C.A.O.**-wet niet van toepassing verklaart, houdt zulks in dat de collectieve regeling bedoeld in het ontwerp geen rechtskracht kan verwerven dan via een opneming in of verwijzing ernaar in de individuele arbeidsovereenkomsten.

.../. ...

Artikel 29.

Men passe dit artikel aan als volgt :

"Onverminderd het bepaalde in artikel 7, tweede lid, en artikel 37, § 1, neemt de V.I.T.O. de rechten en verplichtingen ...".

Artikel 30.

Zoals uit de analyse onder artikel 22 mag volgen, kan de Vlaamse Executieve niet als de werkgever van de directeur-generaal; de administratief directeur en de afdelingshoofden worden aangezien. De schorsing of de beëindiging van de betrokken arbeidsovereenkomst kan dan ook geen zaak van de Vlaamse Executieve zijn.

Voorgesteld wordt artikel 30 te stellen als volgt :

"Artikel 30.-

De voorzitter van de raad van bestuur **wordt** geschorst of ontslagen door de Vlaamse Executieve. De directeur-generaal, de administratief directeur en de afdelingshoofden worden geschorst of ontslagen door de raad **van** bestuur.

Voorafgaand aan. de schorsing of het ontslag wint al naar het geval de Vlaamse Executieve of de raad van bestuur het advies in van een commissie, ingesteld door de

.../...

Vlaamse Executieve en bestaande uit drie magistraten en drie hoge ambtenaren. Deze bepaling is niet van toepassing in **geval** van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens dringende reden bedoeld in artikel 35 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten".

Artikel 31.

Paragraaf 1, in fine, bepaalt dat "in deze adviesorganen een vertegenwoordiger van de koepelorganisatie van de milieuverenigingen kan opgenomen worden?

Aan de Raad van State is meegedeeld dat met die Koepelorganisatie de Bond Beter Leefmilieu wordt bedoeld maar er kon geen wettelijke grond voor die kwalificatie worden gegeven.

De term is dus wettelijk niet **genoeg** gedefinieerd omde erop gebaseerde **bepaling** als **norm te** kunnen aanhouden.

Artikelen 32 en 33.

Uit artikel 32 is niet met zekerheid **af** te leiden of het voorleggen van de begroting aan de Vlaamse Executieve dient te gebeuren met het oog op de goedkeuring ervan, dan wel of het om een gewone mededeling **gaat**.

Voor het overige kunnen beide artikelen worden gesteld als volgt :

.../. ...

"Artikel 32.-

§ 1. De financiële middelen van de V.I.T.O. bestaan uit :

- 1" een jaarlijkse toelage volgens de daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest ingeschreven kredieten;
- 2" de **vergoedingen** en inkomsten die verband houden met het uitoefenen van de opdrachten overeenkomstig artikel 3, tweede lid, 4" en 5°, en artikel 4, § 2;
- 3" schenkingen en legaten;
- 4" opbrengsten van eigen vermogen en toevallige ontvangsten.

§ 2. Bij het vaststellen van de jaarlijkse toelage van het Vlaamse Gewest **wordt** rekening gehouden met de opdrachten en activiteiten bepaald in artikel 3, tweede lid, 1" tot 3". Hiertoe wordt tussen de Vlaamse Executieve en de V.I.T.O. een beheersovereenkomst gesloten op de wijze bepaald in de statuten.

Artikel 33.-

(Artikel 32 van het ontwerp, aangepast overeenkomstig vorenstaande opmerking)?

Artikel 34.

Men redigere paragraaf 1 als volgt :

t.../...

"§ 1. De V.I.T.O. staat onder het toezicht van de Vlaamse Executieve. Dat toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris en een afgevaardigde voor financiën en **begroting**, beiden benoemd door de Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar. Hun benoeming is **hernieuwbaar**".

Aan de Raad van State is meegedeeld dat zowel de commissaris als de afgevaardigde voor financiën en begroting **controlebevoegdheid** bezitten met betrekking tot de financiële weerslag van de beslissingen. Derhalve is paragraaf 2, die een gedetailleerde opsomming van de bevoegdheidsdomeinen van de commissaris bevat, eigenlijk overbodig. Overigens ware het logischer en ook meer in overeenstemming met wat op dit stuk gebruikelijk is, aan de commissaris een algemene bevoegdheid toe te wijzen en aan de gemachtigde voor financiën en begroting een met die benaming overeenstemmende specifieke bevoegdheid.

In paragraaf 5, laatste lid, schrijve men :

"... ingaande de dag van het aantekenen van het beroep, de beslissing niet heeft vernietigd, wordt deze definitief".

Luidens paragraaf 7 voorziet de Vlaamse Executieve in de tijdelijke vervanging van de commissaris en de afgevaardigde voor financiën en begroting "bij **afwezigheden** van meer dan drie maanden".

Zoals die paragraaf is gesteld, is dus zelfs geen tijdelijke vervanging mogelijk bij afwezigheden van kortere

... / ...

duur dan drie maanden, wat allicht niet de bedoeling is van de stellers van het ontwerp.

Artikel 36.

Men redigere dit artikel als volgt :

"Artikel 36.-

Tot de raad van bestuur is samengesteld kan de Vlaamse Executieve een bijzonder vertegenwoordiger aanwijzen die bevoegd is om in gevallen van dringende noodzaak namens de V.I.T.O. beslissingen te nemen en daartoe de nodige stukken te tekenen.

Die beslissingen verbinden de V.I.T.O. ook ten overstaan van derden?

Artikel 37.

In paragraaf 1 schrijve men :

"§ 1. De aan het Vlaamse Gewest overgedragen personeelsleden van . . .".

Paragraaf 2 bepaalt dat, tot het van kracht worden van de door artikel 28 in het vooruitzicht gestelde regelingen met betrekking tot het personeel, de rechtstoestand van de nieuw **gerecruteerde personeelsleden** (in tegenstelling tot de van het Studiecentrum overkomende personeelsleden) zal

.../...

beheerst worden door de regels die van kracht waren bij dat Studiecentrum.

De stellers van het ontwerp zullen moeten nagaan of het niet verkieslijk is, met het oog op het vermijden van ongewenste precedentes, te volstaan met te bepalen dat die voorlopige regeling wordt vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

Artikel 38.

Aangezien de V.I.T.O. slechts operationeel kan worden op het tijdstip dat, overeenkomstig artikel.25 van de wet van 26 juni 1990, de niet-nucleaire taken van het Studiecentrum naar het Vlaamse Gewest **worden** overgedragen, is het beter de inwerkingtreding als volgt te regelen :

"De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop dit **decreet** geheel of gedeeltelijk in werking treedt?

De kamer was samengesteld uit

de Heer	: H. COREMANS,	kamervoorzitter,
de Heer	: 2. VERMEIRE,	staatsraden,
Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	
de Heren	: G. SCHRANS,	assessoren van de
	E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door ~~de~~ H. B. SEUTIN, .
adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

H. COREMANS.

**ADVIES VAN DE VLAAMSE RAAD
VOOR WETENSCHAPSBELEID**

**ADVIES BETREFFENDE HET VOORONTWERP VAN DECREET
HOUDENDE DE OPRICHTING VAN DE
VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK,
HET V.I.T.O.**

---

12 oktober 1990.

ADVIES BETREFFENDE HET VOORONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DE OPRICHTING VAN DE VLAAMSE INSTELLING VOOR **TECHNOLOGISCH** ONDERZOEK, HET V.I.T.O.

INLEIDING.

Het voorliggende voorontwerp van decreet heeft als bedoeling het wettelijk kader te creëren waarbinnen het naar het Vlaams Gewest overgedragen gedeelte van het nationale SCK moet functioneren.

De memorie van toelichting geeft een goede beschrijving van de wordingsgeschiedenis, duidelijkheid betreffende het technisch en sociaal Passief en een perspectief voor de rol van de nieuwe Instelling.

Het voorontwerp van decreet legt het doel en werkingsgebied van de Instelling vast, alsook zijn relatieve autonomie, de controle door de Vlaamse Executieve, en de overgangsmodaliteiten voor het personeel.

Het voorontwerp van decreet is onduidelijk wat betreft de beoogde finale doelstellingen. Er zijn twee opties mogelijk:

- Wil men een onderzoeksinstelling, waar de navorsers zelf in hoge mate hun onderzoeksthema's bepalen - uiteraard na peer review -, en die op basis van de aldus verworven deskundigheid ook kan meedingen naar Europese contracten, N.F.W.O.-fondsen e.d., en subsidiair opdrachten kan uitvoeren voor de Vlaamse Gemeenschap. Een dergelijke instelling kan uiteraard contractonderzoek verrichten, maar de basis blijft een jaarlijkse dotatie.
- Wenst men een onderzoeksinstelling, die zelf zoekt naar onderzoeksopdrachten, met resultaatsverbintenis, zowel op de overheidsmarkt als in de private sector. De winst, verwezenlijkt in hoofde van deze contracten, wordt gebruikt om bij middel van eigen onderzoek de aanwezige expertise te verhogen. Een dergelijke instelling moet om leefbaar te zijn met een ruim aanvangskapitaal kunnen starten.

De financieringswijze, dotatie of financiering op basis van projecten en opdrachten, is uiteraard gekoppeld aan de gekozen doelstellingen.

De niet-nucleaire activiteiten in het SCK zijn door een recente reorganisatie voorlopig ingedeeld in vier domeinen:

- Biologie;
- Leefmilieu, inclusief energie en biotechnologie;
- Materialen;
- Technologie, inclusief ruimtevaart.

Er is meer duidelijkheid nodig over de wijze waarop de drie domeinen (Grondstoffen, Energie en Leefmilieu), bepaald in het voorontwerp van decreet de bestaande onderzoekstructuur zullen overkoepelen en hoe men de sterke punten (o.a. radiobiologie) zal kunnen behouden. Het huidige SCK

doet o.m. ontwikkelingswerk op materialen en niet op grondstoffen; het onderzoek op het vlak van energie is op vandaag een beperkt onderdeel van de onderzoeksactiviteit van de Instelling.

De onderzoeksdoelstelling is. **zeer** breed gedefinieerd, en omvat naast een strikt wetenschappelijke component aanverwante technische en maatschappelijke aspecten. Gezien de reeds breed gedefinieerde onderzoeksdomeinen kan de Instelling in feite maatschappelijk onderzoek op zeer brede schaal verrichten.

Het principe van geïntegreerd onderzoek heeft onbetwistbaar zijn voordelen. Het sociaal onderzoek kan echter bij voorkeur uitbesteed worden aan meer gespecialiseerde onderzoekskernen in universiteiten en instellingen, zoals S.T.V. Het opbouwen van te brede eigen expertise op dit vlak kan naar een versnippering van middelen leiden.

In art. 3 punt 5. wordt als één van de doelstellingen van de Instelling bepaald, het beschermen en valoriseren van kennis en onderzoeksresultaten langs de meest geëigende weg. Art. 4 legt vervolgens beperkingen op voor deze geëigende weg. Dit is een contradictie en een beknotting van de autonomie van de Instelling. Dit sluit niet uit dat de Instelling zich bij voorkeur zou wenden tot de voor dat doel opgerichte Vlaamse Instellingen. Bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de beperking in art. 4 § 3, waardoor de Instelling geen participaties kan nemen in ondernemingen en geen ondernemingen kan oprichten. Dit is in strijd met de praktijk van de innovatiegenootschappen. Deze worden opgericht, vertrekkend van op de markt te valoriseren ideeën of processen. De know-how wordt in de vennootschap ingebracht als kapitaalsinbreng. Juist het feit dat de aanbrenner van ideeën eveneens participeert - en dus risico's neemt - geeft vertrouwen aan de overige potentiële geldschieters.

In art. 7 wordt een startkapitaal voorzien. Het aangegeven bedrag is duidelijk veel te laag.

Indien men het principe van een dubbele top met een voltijdse voorzitter en een directeur-generaal aanhoudt, is het aangewezen vooraf een duidelijke bevoegdheidsafbakening vast te leggen.

Ook lijkt een **nadere** precisering noodzakelijk betreffende de wijze waarop de Raad van Bestuur wordt samengesteld.

Bij het principe om de hoogste kaderfuncties slechts voor 6 jaar toe te wijzen, dient echter vooraf vastgesteld te worden onder welke voorwaarden de herbenoeming kan en moet plaatsvinden, dit om politieke willekeur te vermijden.

AANBEVELINGEN

De Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid brengt gunstig advies uit omtrent de volgende elementen:

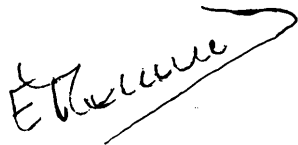
- het overnemen in één enkele Instelling van alle activiteiten niet verbonden met de nucleaire splijtstofcyclus van het vroegere SCK;
- het principe van geïntegreerd wetenschappelijk, technologisch, socio-economisch onderzoek;
- de verregaande autonomie, die aan de Instelling wordt toegekend;
- de aanstelling voor beperkte duur in de topfuncties;
- de begeleiding van de activiteiten van de Instelling door een onafhankelijk wetenschappelijk adviesorgaan.

De V.R.W.B. wenst daarbij de volgende opmerkingen te maken:

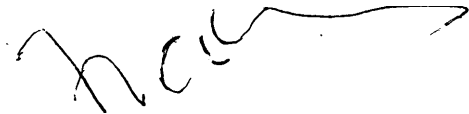
1. In verband met de gekozen rechtsvorm is een nadere omschrijving van de doelstellingen en daaraan gekoppeld van de werking- en financieringswijze gewenst.
De Raad is voorstander van een financiering van de Instelling op basis van opdrachten en projecten. De onderzoeksinstelling gaat ook zelf op zoek naar onderzoeksoopdrachten. Uiteraard dient een overgangperiode te worden voorzien; tijdens deze overgangperiode moet in een beheersovereenkomst worden voorzien, die de toegewezen middelen, de te vervullen taken, de rechten en plichten van de Instelling vastlegt.
2. Wat betreft de vastgelegde onderzoeksdomeinen dient men maximaal rekening te houden met de sterke punten van de bestaande onderzoeksgroepen. De hoogstaande wetenschappelijke activiteiten in internationaal verband van het regionale deel van het S.C.K., i.h.b. de afdeling biologie inclusief de radiobiologie, dienen zeker te worden gevrijwaard.
3. Een Instelling die hoofdzakelijk natuurwetenschappelijk werk verricht, is niet de meest geschikte plaats om ook expertise op te bouwen op het vlak van sociaal onderzoek. Een organieke verbinding met universitaire en andere gespecialiseerde onderzoekscentra in maatschappelijke domeinen is aangewezen.
4. De tegenstelling tussen de bepalingen van art. 3 punt 5 en deze van art.4 dient opgeheven te worden, waarbij gepleit wordt voor een voldoende vrijheid voor de Instelling om de geëigende weg voor het beschermen en valoriseren van kennis en onderzoeksresultaten zelf te bepalen, waarbij zij bij voorkeur beroep doet op de eigen Vlaamse Instellingen.
In het bijzonder wordt betreurd de absolute beperking op het vlak van

oprichten van ondernemingen. Het betekent een rem op het commercieel valoriseren van de know-how. Beperkingen wat betreft omvang en duur van participatie zijn meer aangewezen.

5. Om conflicten te vermijden lijkt een voorafgaande bevoegdheidsafbakening tussen voorzitter en directeur-generaal noodzakelijk.
6. De herbenoeming van de topkaders dient te gebeuren volgens een strfkte procedure op basis van kwaliteitscriteria.
7. Een nadere precisering betreffende de samenstelling van de Raad van Bestuur is aangewezen.
8. In de wetenschappelijke adviesorganen moet de inbreng van de universiteiten gegarandeerd worden.
Daarnaast zou het goed zijn dat de Vlaamse Executieve periodiek een externe wetenschappelijke evaluatie laat uitvoeren.

Dr. ir. Elisabeth MONARD
Secretaris VRWB

Prof. dr. ir. Jef ROOS
Voorzitter VRWB

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE EXECUTIEVE,

Op voordracht van de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie ;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie wordt gelast in naam van de Vlaamse Executieve bij de Vlaamse Raad het ontwerp van decreet in te dienen waarvan de tekst volgt :

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit decreet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 107quater van de Grondwet.

HOOFDSTUK II

Oprichting, doel, duur en zetel

Artikel 2

§ 1. De Vlaamse Executieve wordt ertoe gemachtigd voor het Vlaamse Gewest een onderneming van openbaar nut met rechtspersoonlijkheid op te richten, te noemen “de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek”, afgekort **VITO**.

De VITO wordt opgericht bij notariële akte houdende de statuten zoals vastgesteld door de Vlaamse Executieve.

§ 2. Voor de niet geregelde aangelegenheden bij dit decreet of bij de statuten, zijn de bepalingen van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen die betrekking hebben op de naamloze vennootschappen van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3

De VITO heeft tot doel geïntegreerd technologisch onderzoek te verrichten in drie domeinen, meer bepaald energie, leefmilieu en grondstoffen met inbegrip van nieuwe materialen. Dit onderzoek moet kaderen in het economisch beleid van de Vlaamse Executieve en in de **maatschappelijke aspecten** daarvan zoals omgevingsaspecten, gezondheidsaspecten, risicobenadering, veiligheidsaspecten, en **technologie-beoordeling**.

De VITO heeft inzonderheid tot opdracht :

1. het uitvoeren van onderzoeks- en ontwikkelings activiteiten die rechtstreeks of onrechtstreeks, geheel of **gedeelte-**

lijk verband houden met zowel de technologie en de duurzame ontwikkeling van produkten en processen als met de aanverwante technische, wetenschappelijke en maatschappelijke aspecten ; .

2. het structureel uitbouwen van de noodzakelijke ervaring en basiskennis binnen de VITO ;

3. — het uitvoeren, op verzoek van de Vlaamse Executieve, van opdrachten overeenkomstig 1 en 2 en van aanverwante beleidsondersteunende onderzoeken en adviezen ;

— het formuleren van technisch-wetenschappelijke adviezen en beleidsaanbevelingen ;

4. het uitvoeren van opdrachten, overeenkomstig 1 en 2, op verzoek van publiekrechtelijke rechtspersonen, van privaatrechtelijke rechtspersonen en van natuurlijke personen ;

5. onverminderd het bepaalde in artikel 4, § 1, het beschermen en valoriseren van kennis en onderzoeksresultaten langs de meest geëigende weg.

Artikel 4

§ 1. De bescherming en valorisatie van kennis en onderzoeksresultaten wordt, in het belang van de economie van het Vlaamse Gewest en in toepassing van de industriële politiek van de Vlaamse Executieve, prioritair aan de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen toevertrouwd.

§ 2. De VITO kan deelnemen aan tijdelijke ondernemingsvormen zoals verenigingen, groepen of syndicaten, doch enkel voor het uitvoeren van studies, onderzoeken en demonstratieprojecten en voor zover die beantwoorden aan de in artikel 3 opgenomen doelstellingen.

§ 3. De VITO kan noch met eigen, noch met vreemde financiële middelen kapitaalsparticipaties nemen in ondernemingen, instellingen of verenigingen en zij kan zelf geen ondernemingen, instellingen of verenigingen oprichten.

De VITO kan wel haar activa, die door haar onderzoeksactiviteiten worden tot stand gebracht, inbrengen in ondernemingen, instellingen of verenigingen.

Artikel 5

De VITO wordt opgericht voor onbeperkte duur. Zij kan slechts ontbonden worden door een decreet dat de wijze en de voorwaarden van haar vereffening regelt.

Artikel 6

De Vlaamse Executieve bepaalt de zetel van de VITO.

HOOFDSTUK III

Kapitaal, leningen en middelen

Artikel 7

Het kapitaal van de VITO bij de oprichting bedraagt een miljoen tweehonderdvijftigduizend frank.

Het kapitaal wordt verhoogd met de naar economische maatstaven waardeerbare vermogensbestanddelen, die, inge-

volge de herstructurering van het Studiecentrum voor Kernenergie, worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest en door het Vlaamse Gewest in de VITO worden ingebracht.

Artikel 8

Behoudens het bepaalde in artikel 7 kan het kapitaal enkel verhoogd worden bij beslissing van de Vlaamse Executieve ; die kapitaalsverhoging kan onder meer gebeuren door inschrijving, uitgaande van natuurlijke personen of rechtspersonen, op ondeelbare aandelen die onmiddellijk volgestort moeten worden of door inbreng van naar economische maatstaven waardeerbare vermogensbestanddelen.

De aandelen dienen voor meer dan drie vierde in handen van publiekrechtelijke rechtspersonen te blijven en voor meer dan vijftig procent in handen van het Vlaamse Gewest.

De rechten en de plichten verbonden aan de aandelen bepaald in het eerste lid, worden bepaald in de statuten.

Artikel 9

De aandelen van de VITO zijn en blijven op naam.

Artikel 10

De VITO kan voor de verwezenlijking van haar doel langlopende leningen aangaan met voorafgaande machtiging van de Vlaamse Executieve.

De Vlaamse Executieve kan aan die leningen de gewestwaarborg verlenen.

Artikel 11

De VITO kan, na voorafgaande machtiging van de Vlaamse Executieve, schenkingen en legaten aanvaarden.

HOOFDSTUK IV

Algemene vergadering

Artikel 12

De algemene vergadering bestaat uit de aandeelhouders.

Tenzij met toepassing van artikel 8, derde lid, anders is bepaald, geeft elk aandeel recht op één stem.

De stemrechtbeperking bedoeld in artikel 76 van de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen is niet van toepassing.

De rechtspersonen-aandeelhouders worden ieder vertegenwoordigd door één daartoe aangestelde gevolmachtigde.

Artikel 13

De algemene vergadering keurt de jaarrekening goed en verleent kwijting aan de bestuurders en aan de commissaris-revisor voor de uitoefening van hun mandaat.

Zij kan de statuten enkel wijzigen met het akkoord van de Vlaamse Executieve.

Artikel 14

Zolang het Vlaamse Gewest enig aandeelhouder is, wordt de bevoegdheid van de algemene vergadering uitgeoefend door de raad van bestuur.

HOOFDSTUK V

Bestuursorganen

Artikel 15

De bestuursorganen van de VITO zijn :

1° de raad van bestuur ;

2° de voorzitter en het bestuurscomité ;

3° de directeur-generaal en de administratief directeur.

Voor zover niet bepaald in dit decreet, worden de bevoegdheid en de werking van deze organen geregeld in de statuten.

AFDELING 1

De raad van bestuur

Artikel 16

§ 1. De raad van bestuur bestaat uit elf leden, onder wie de voorzitter.

De voorzitter en de leden van de raad van bestuur worden voor de duur van hoogstens zes jaar benoemd door de Vlaamse Executieve op de wijze bepaald in de statuten ; zij zijn herbenoembaar. In de raad van bestuur zullen enerzijds deskundigen van de overheid, van de industrie en van de onderzoekswereld als bestuurder benoemd worden en anderzijds, in het voorkomend geval, een of meerdere bestuurders op grond van artikel 8.

§ 2. Het lidmaatschap van de raad van bestuur is onverenigbaar met dat van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, de nationale Regering, een Gemeenschaps- of een Gewestraad, een Gemeenschaps- of een Gewestexecutieve, van de rechterlijke macht of van het Europees Parlement. Personeelsleden van de VITO kunnen geen lid zijn van de raad van bestuur.

Artikel 17

§ 1. De directeur-generaal woont de vergaderingen van de raad van bestuur bij met raadgevende stem.

Het secretariaat van de raad wordt waargenomen door de administratief directeur.

§ 2. Op de wijze en onder de voorwaarden, zoals bepaald in de statuten kunnen afgevaardigden van de meest representatieve vakorganisaties als waarnemer uitgenodigd worden op de vergaderingen van de raad van bestuur. Zij hebben geen stemrecht.

Artikel 18

De raad van bestuur heeft alle bevoegdheden die niet door of krachtens dit decreet aan andere organen zijn toegewezen.

De voorzitter van de raad van bestuur vertegenwoordigt de VITO in alle gerechtelijke en buitengerechtelijke handelingen. De statuten bepalen welke bevoegdheden aan de voorzitter van de raad van bestuur, aan het bestuurscomité, aan de directeur-generaal en aan de administratief directeur gedelegeerd worden.

AFDELING 2

De voorzitter en het bestuurscomité

Artikel 19

§ 1. De voorzitter van de raad van bestuur wordt belast met het dagelijks bestuur van de VITO en de ermee verbonden algemene vertegenwoordiging van de **VITO**. De beleidsaspecten van de VITO worden in samenspraak met de directeur-generaal voorbereid.

§ 2. Het mandaat van de voorzitter is een voltijdse opdracht ; zijn rechten en plichten worden in een overeenkomst met de Vlaamse Executieve bedongen. Behoudens afwijkingen toegestaan door de Vlaamse Executieve, doch onverminderd het bepaalde in artikel 16, § 2, is het mandaat van voorzitter onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

§ 3. In geval van langdurige afwezigheid voorziet de algemene vergadering van de VITO in de tijdelijke vervanging van de voorzitter van de raad van bestuur.

Artikel 20

Het bestuurscomité bestaat uit de voorzitter van de raad van bestuur, een bestuurder aangewezen door de Vlaamse Executieve, de directeur-generaal en de administratief directeur.

Artikel 21

Het bestuurscomité ziet toe op de uitvoering van de beslissingen van de bestuursorganen van de VITO en oefent de machten uit die er krachtens artikel 18, derde lid, aan zijn gedelegeerd. Het bestuurscomité bereidt tevens de vergaderingen van de raad van bestuur voor.

AFDELING 3

De directeur-generaal en de administratief directeur

Artikel 22

§ 1. De directeur-generaal en de administratief directeur worden aangewezen door de Vlaamse Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar ; hun aanwijzing is **hernieuwbaar**.

Hun rechten en plichten worden voor de duur van hun opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijkingen door de raad van bestuur toegestaan, is hun opdracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

De geldelijke regelingen worden voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd.

§ 2. De aanwijzingen van directeur-generaal en van administratief directeur gebeuren na een openbare oproep, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De Vlaamse Executieve bepaalt de toelaatbaarheidsvoorwaarden voor de functies van directeur-generaal en administratief directeur.

§ 3. In geval van langdurige afwezigheid voorziet de raad van bestuur van de VITO in de tijdelijke vervanging van de directeur-generaal en de administratief directeur.

Artikel 23

§ 1. De directeur-generaal en de administratief directeur oefenen de bevoegdheden uit die hen krachtens artikel 18, derde lid, zijn gedelegeerd, voeren de door de raad van bestuur, de voorzitter en het bestuurscomité genomen beslissingen uit.

§ 2. De directeur-generaal is inzonderheid verantwoordelijk voor de wetenschappelijke activiteiten van de VITO en is belast met het uitwerken en opvolgen van initiatieven van valorisatie van onderzoeksresultaten. De beleidsaspecten worden in samenspraak met de voorzitter voorbereid.

Artikel 24

De administratief directeur is verantwoordelijk voor de technische en administratieve werking van de VITO, personeelszaken inbegrepen.

HOOFDSTUK VI

Werking

Artikel 25

Binnen de VITO worden er enerzijds drie **onderzoeksafdelingen**, ressorterend onder de directeur-generaal en anderzijds algemene diensten, ressorterend onder de administratief directeur, opgericht. De onderzoeksafdelingen zijn de afdeling energie, de afdeling leefmilieu en de afdeling grondstoffen.

Artikel 26

§ 1. Aan het hoofd van iedere onderzoeksafdeling staat een afdelingshoofd.

§ 2. Volgens de regelen bepaald in de statuten, wijst de Vlaamse Executieve, voor een periode van hoogstens zes jaar, de afdelingshoofden aan, de raad van bestuur gehoord ; hun aanwijzing is hernieuwbaar.

De rechten en plichten van de afdelingshoofden worden voor de duur van hun opdracht bedongen in een arbeidsovereenkomst met de raad van bestuur. Behoudens afwijkingen door de raad van bestuur toegestaan, is hun opdracht onverenigbaar met het uitoefenen van enig ander ambt of beroep.

De geldelijke regelingen worden voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd.

§ 3. De aanwijzing van de afdelingshoofden gebeurt na een openbare oproep, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. De Vlaamse Executieve bepaalt de **toelaatbaarheidsvoorwaarden** voor de functies van afdelingshoofd.

§ 4. In geval van langdurige afwezigheid voorziet het bestuurscomité van de VITO in de tijdelijke vervanging van de afdelingshoofden.

Artikel 27

Onverminderd het bepaalde in artikel 7, tweede lid, en artikel 37, § 1, neemt de VITO de rechten en verplichtingen van het Studiecentrum voor Kernenergie over, zoals die worden overgedragen aan het Vlaamse Gewest.

Door de personeeloverdracht, overeenkomstig artikel 37, § 1, worden de betrokken personeelsleden bij arbeidsovereenkomst tewerkgesteld in de VITO.

Artikel 28

De organieke personeelsformatie en het organogram worden, op voorstel van het bestuurscomité, vastgesteld door de raad van bestuur.

In de statuten wordt bepaald op welke wijze er binnen de VITO beslist wordt over de aanwervingen, uitgezonderd die bedoeld in artikel 27, over de ontslagen, over de bevorderingen en over de aanstellingen in verantwoordelijke organieke functies.

Artikel 29

De personeelsleden van de VITO worden op basis van arbeidsovereenkomsten tewerkgesteld.

De administratieve en geldelijke regelingen voor de personeelsleden van de VITO worden in een overeenkomst tussen de raad van bestuur en de representatieve vakbonden uitgewerkt. De geldelijke regelingen worden voor goedkeuring aan de Vlaamse Executieve voorgelegd.

Artikel 30

De voorzitter van de raad van bestuur wordt geschorst of ontslagen door de Vlaamse Executieve. De directeur-generaal, de administratief directeur en de afdelingshoofden worden geschorst of ontslagen door de raad van bestuur.

Voorafgaand aan de schorsing of het ontslag wint al naar het geval de Vlaamse Executieve of de raad van bestuur het advies in van een commissie, ingesteld door de Vlaamse Executieve en bestaande uit drie magistraten en drie hoge ambtenaren. Deze bepaling is niet van toepassing in geval van beëindiging van de arbeidsovereenkomst wegens dringende reden bedoeld in artikel 35 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten.

Artikel 31

§ 1. De raad van bestuur richt voor elke afdeling een wetenschappelijke adviesraad op voor de evaluatie van de onderzoeksprogramma's en voor de definiëring van de onderzoeksorientaties. De samenstelling van de adviesraden wordt bepaald in de statuten.

§ 2. De raad van bestuur richt een permanent comité van overleg op met de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Vlaanderen om de valorisatie van kennis en onderzoeksresultaten te begeleiden.

HOOFDSTUK VII

Financiële middelen en begroting

Artikel 32

1. De financiële middelen van de VITO bestaan uit :

1° een jaarlijkse toelage volgens de daartoe op de begroting van het Vlaamse Gewest ingeschreven kredieten ;

2° de vergoedingen en inkomsten die verband houden met het uitoefenen van de opdrachten overeenkomstig artikel 3, tweede lid, 4° en 5° en artikel 4, § 2 ;

3° schenkingen en legaten ;

4° opbrengsten van eigen vermogen en toevallige ontvangsten.

§ 2. Bij het vaststellen van de jaarlijkse toelage van het Vlaamse Gewest wordt rekening gehouden met de opdrachten en activiteiten bepaald in artikel 3, tweede lid, 1° tot 3°. Hiertoe wordt tussen de Vlaamse Executieve en de VITO een beheersovereenkomst gesloten op de wijze bepaald in de statuten.

Artikel 33

De raad van bestuur van de VITO deelt jaarlijks, voor 31 mei, de begroting over het volgende dienstjaar mede aan de Vlaamse Executieve. Ter staving worden de geplande onderzoeksprogramma's en het activiteitenverslag van het vorig jaar gevoegd bij de begrotingsdocumenten.

HOOFDSTUK VIII

Toezicht en Controle

Artikel 34

§ 1. De VITO staat onder het toezicht van de Vlaamse Executieve. Dat toezicht wordt uitgeoefend door een commissaris en een gemachtigde van financiën en begroting, beiden benoemd door de Executieve voor een periode van hoogstens zes jaar. Hun benoeming is hernieuwbaar.

§ 2. De commissaris en de gemachtigde hebben het recht op elk ogenblik in kennis gesteld te worden van de stand van zaken, inzage te hebben in alle documenten en de juistheid van de geschriften en van de kas na te gaan.

§ 3. De commissaris en de gemachtigde kunnen binnen een termijn van vier vrije dagen beroep instellen tegen elke beslissing die zij strijdig achten met de wetten of de decreten, met de statuten, met de beheersovereenkomst of met het algemeen belang.

Het beroep is opschortend.

Die termijn gaat in de dag van de vergadering, waarop de beslissing genomen werd, voor zover zij daarop regelmatig uitgenodigd werden, en, in het tegenovergestelde geval, de dag waarop zij er kennis van hebben gekregen.

Indien de Vlaamse Executieve bij wie het beroep werd aangetekend, binnen een termijn van twintig werkdagen, ingaande de dag van het aantekenen van het beroep, de beslissing niet heeft vernietigd, wordt deze definitief.

§ 4. De commissaris en de gemachtigde wonen met raadgevende stem de vergaderingen van de algemene vergadering, van de raad van bestuur en van het bestuurscomité bij.

§ 5. In geval van langdurige afwezigheid voorziet de Vlaamse Executieve in de tijdelijke vervanging van de commissaris en de gemachtigde.

Artikel 35

De controle op de financiële toestand, op de jaarrekening en op de regelmatigheid van de verrichtingen weer te geven in de jaarrekening, wordt aan een commissaris-revisor opgedragen. Deze wordt benoemd door de algemene vergadering uit de leden van het Instituut der Bedrijfsrevisoren.

HOOFDSTUK IX

Overgangsbepalingen

Artikel 36

Tot de raad van bestuur is samengesteld kan de Vlaamse Executieve een bijzondere vertegenwoordiger aanwijzen die bevoegd is om in gevallen van dringende noodzaak namens de VITO beslissingen te nemen en daartoe de nodige stukken te tekenen.

Die beslissingen verbinden de VITO ook ten opzichte van derden.

Artikel 37

§ 1. De aan het Vlaamse Gewest overgedragen personeelsleden van het Studiecentrum voor Kernenergie gaan over naar de VITO met hun rechten en verplichtingen, met hun graad en in hun hoedanigheid. Zij behouden ten minste de bezoldiging, de anciënniteit, de toelagen, de vergoedingen en de legale en extra-legale pensioenrechten.

§ 2. Zolang de administratieve en geldelijke regelingen, bepaald in artikel 29, niet van kracht zijn geworden, wordt de rechtstoestand van nieuw aangeworven personeelsleden beheerst door de regels die van kracht waren bij het Studiecentrum voor Kernenergie.

HOOFDSTUK X

Inwerkingtreding

Artikel 38

De Vlaamse Executieve bepaalt de datum waarop dit decreet geheel of gedeeltelijk in werking treedt.

Brussel, 14 november 1990.

De Voorzitter van de Vlaamse Executieve,

G. GEENS

***De Gemeenschapsminister van Economie,
Middenstand en Energie,***

N. DE BATSELIER
